

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Harry Kaae

ØSTERBRO VISIT

HERNOVS FORLAG - KØBENHAVN
1946

ØSTERBRO VISIT

Harry Kaae

ØSTERBRO VISIT

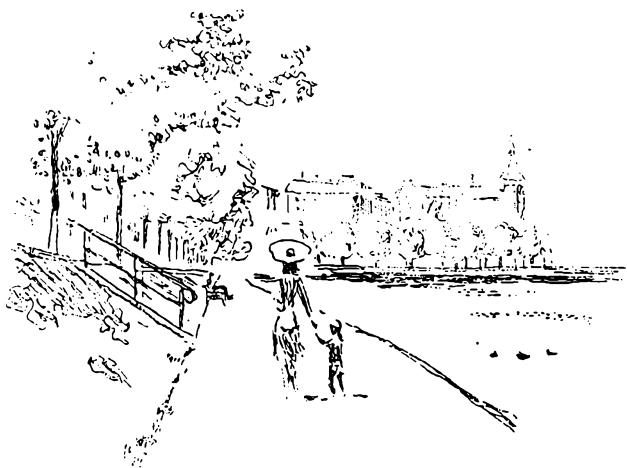

TEGNINGER
KNUD MÜHLHAUSEN

HERNOVS FORLAG - KØBENHAVN
1946

CHRISTEN KØBKE: ØSTERBRO I MORGENBELYSNING (1836).

Østerbro ikke Stenørkenen med kolde stil-løse Karre'er i triste Gader ned mod Strandboule-varden; ikke Frihavnen med Kraner og Pakhuse og Kul- og Grusbunker; ikke Sortedamssøen som en kedelig geometrisk Tegning: et stemningsløst Fri-luftsbassin i Beton og Cement, men Østerbro i vore Bedsteforældres og Oldeforældres Dage: Landlig-geridyllen udenfor Voldenes Østerport, det skønne romantiske Mindernes Østerbro!

Her har de levet, de henfarne Slægter vi læser om i Erindringerne og nikker til paa de afblegede Fotografier og sprukne Malerier. Bedsteborgere fra sjette Frederiks og ottende Christians hyggelige

Thevandstid. Kendte Personligheder indenfor Malerkunsten, Litteraturen, Teatret: Rosenkildes, Købkes, Roeds Melchiors og Eventyrdigteren Skovgaard'erne, Marstrand, Frølich: hele Rosenvængets Lilleverden af store Navne.

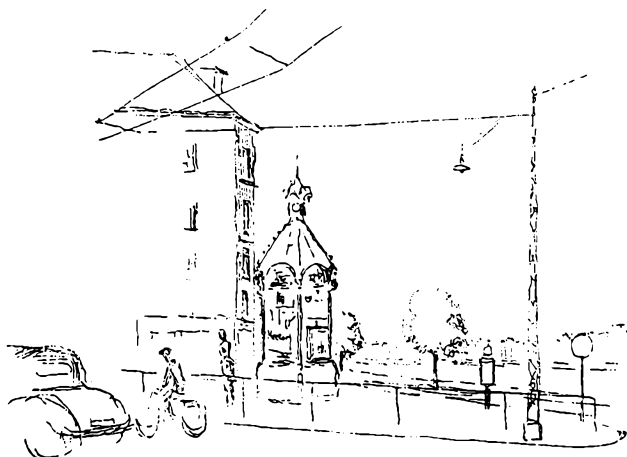
Spørg dem, og de vil kunne fortælle om en dejlig Tid, da man var paa Landet, blot man traadte udenfor Østerport. Mind dem om Rosendals rosenduftende Parker og Classens vildtvoksende Haver, og de vil længes fra deres Elysium tilbage til de østerbroske Herligheder. Hør blot hvor begejstret Skuespillerinden Julie Sødring udtaler sig om det skønne, landlige Østerbro, da Familien flytter herud fra det mørke snavsede Adelgade: — Hvilken Forandring! Den nuværende Slægt kan slet ikke tænke sig hvilken Fred og Ro her var. Henrivende Omgivelser og sikke Ture man kunde gaa! Fra Øresund og til Kalleboderne omgaves Byen af levende Hegn: Lysthaverne, Voldene, Kirsebærgangene, Gartnerhaverne. Man følte mindre Længsel efter Landet, naar den blide Aarstid kom, man var jo selv midt ude i den friske Natur!

Maleren Jørgen Roeds Datter Helene Nyblom mindes Barndomsdagene paa Østerbro; først i et Hus nede ved Kalkbrænderiet, senere i „Dalen“ oppe ved Østerbrovejen, nuværende Østerbrogade. Søren Kierkegaard husker Sommerdage ved Solnedgang; her vandrede han paa Kærlighedsstien alene med sin Tankes Cordelia. Købke og Sortedamssøen er uløseligt knyttet sammen. Skovgaard'erne og Ro-

senvænget. Eventyrdigteren og „Rolighed“, hvor nu Marstalsgades banale Huse og triste Baggaarde dækker den dejlige melchiorske Have og Tomterne af det lille Rosenberg, hvor Andersen skrev sine sidste Eventyr.

Gamle Tante Sofie, der døde i sidste Uge, ogsaa hun har Minder fra det Østerbro, der svandt: Christian den Niendes Østerbro, Klunketidens og Viftepalmernes Østerbro: Aggersborg i Classens Have, Strandpromenaden hele den sidste Rest af den idylliske Forstad, der stod for Fald, da Byen sprængte Voldene og væltede frem med sine Murmasser.

Minder altsammen, Erindringer. Men Minderne kan genopleves. Erindringerne genopstaa. Det gælder blot at have Sindet opladt og Fantasien i Beredskab, det koster kun at udtale Ønsket og Nutiden slettes ud som Dug fra en Rude.

Lille Triangel

DET GAMLE HJEM

I Østersøgade, næsten oppe ved lille Triangel, ligger Tante Sofies stille Stuer.

Ejendommens andre Lejligheder er omdannet til 3 Værelses med alle moderne Bekvemmeligheder. Cubamahogni og umalet Eg paraderer langs Væggene. Farveabstraktioner har fortrængt Familiebillederne og de gamle Kobbere. Men Tante Sofies Lejlighed er stadig den gamle hyggelige 6 Værelses med Klunkeportierer og Viftepalmer og Etagerer med Nips fra Bedstemors Rejser til Karlsbad og Ems.

Der dufter svagt af tørrede Lavendler i Dagligstuen med Christian den Ottendes Medaillemøbler. Paa det runde Nøddetræsbord, dækket af Plydstæppe med lange ranglede Frynser, ligger Salmebogen, Fru Heibergs Erindringer og Tantes Poesibog fra de unge Dage. I Karnappen ser vi Bedstemors Sybord i Mahogni indlagt med Rosentræ. Piphans gynger i forgyldt Bur i Vindueskarmen. En Ørn i Kallipasta breder Vingerne ud øverst fra Kakkellovnen i Hjørnet.

Over den røde Plydssofa hænger Oldeforældenes Portrætter forstørret efter Daguerræotypier. Og Malerier af Tipoldeforældrene: den gamle fynske Godsejer med Pudderparyk og stivet hvidt Halsbind, Gemalinden med højt opsat Frisure dekoreret med Perler. Grupperet over Sofaens Antimacassar hænger Familiefotografier i sorte ovale Rammer: Onkler og Tanter og Venner og Bekendte, „taget af“ hos Hansen & Weller, kgl. Hof-Photograph Petersen og Portraitmaler Grundtvig paa Amagertorv.

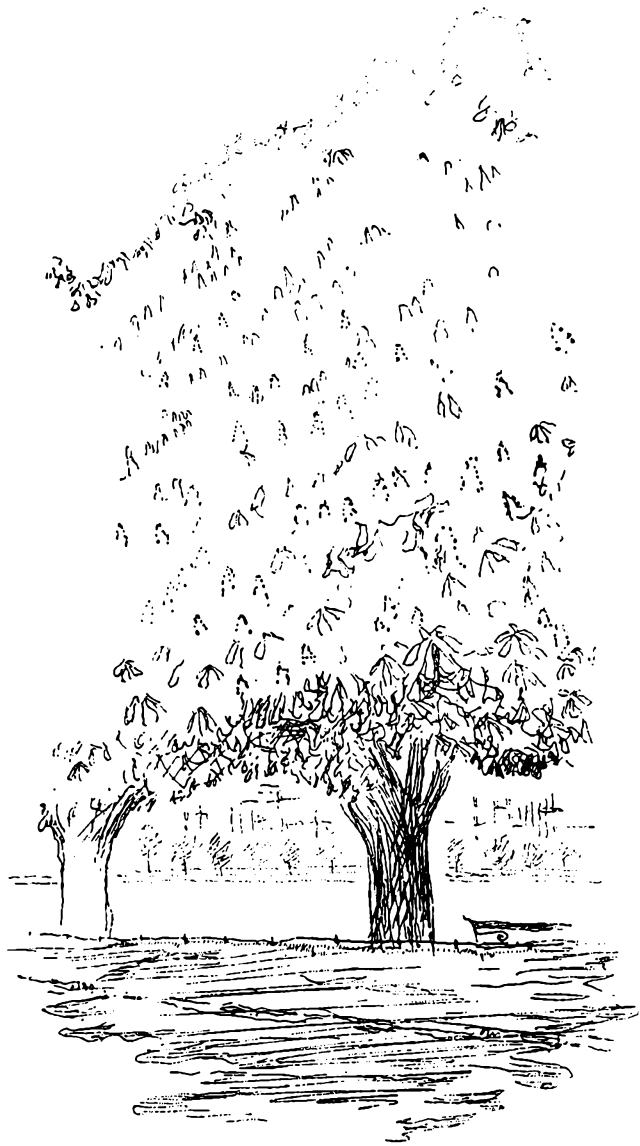
Inde i Kabinettet staar det smukke gamle Chatol og ser fornemt ud. Hvad rummer ikke det?

Nøglen sidder i Laasen. Lad os aabne det. Vi er jo af Familien og i vores gode Ret. Laaget vipkes tilbage og lidt Støv hvirvler op. I et af Rummene ligger en tørret Blomst, maaske en Erindring fra et Bal! En Elfenbensvifte med Monogram! En Papirrose som kan lukkes op og indeholder Prospekter fra Bedstemors Emserrejse: Se hendes fine Fluebensskrift paa gammelt dansk: Nassau drak

Kaffe der i 1857! Braubach ved Marxburg ridende i 1855! Kjørende i 1857! Ak ja, Bedstemor som 19-aarig og 21-aarig, ung og fin og blond. Riddragtens hvide Glasperleknapper ligger endnu gemt i en af Chatollets mange smaa Skuffer.

I et af de nederste Skabsrum mellem slidte Skolebøger og Pakker med gulnede Breve, finder vi en gammel Spændebibel, der ved nærmere Eftersyn viser sig at være selve det ærværdige Familiealbum. Er der noget saa hyggeligt som at blade i saadant et gammelt Klenodie? Fotografierne paa Væggen over Sofaen er et skønsomt Udvalg af Familien, men her har vi dem allesammen paa Række og Gæled. De præsenterer sig, lænet til Klunkestoles Epauletskuldre og vildvinsbehængte Balustrader, liggende paa Plydsgræsplæner og Papklippestykker, siddende ved spinkle Bambusborde Vi tager det gamle Album med ind paa Nøddetræsbordet, hvor det i sin Tid præsiderede sammen med Refraichisseuren og Visitkortskaalen i mathvid Glas med Sølvfod. Vi blader tilbage til en svunden Tid.

Mannequinopvisning! Ja, det kan man jo godt kalde det. Revy over et helt Aarhundredes skiftende Moder. Oldefar med Bakkenbarter, Hageskæg og ternede stramtsiddende Pantalons med Strop under Svangen. Oldemor med sløjfeprydet Hovedtøj og brusende Krinoline. Ens egne Forældre: Far i graa Jaket og gule Støvler og et Overskæg a la Bajutski-

Ved Sorledamssøen

snot, Mor med Tolvknapshandsker og en Hat som et velassorteret Blomsterbed.

Dér har vi Tante Sofie som 10-aarig med ublufærdigt blottede Skuldre lige til Kopsætningsarrerne paa Overarmen, men med lange blondeprydede Mamelukker til det øverste af de langskafte Bruneller. Silkebaand om det glatkæmmede Haar og sort Fløjlsbaand med Guldhjerte i om Halsen. Onkel Carl med Rædsel i Barneøjnene, knugende en Legetøjshest med strunk Rytter i Generalsuniform mod sit sikkert vildt bankende Hjerte. Ogsaa han er i Skørt og med Blondemamelukker. Krigsraad Castberg præsenterer sig nonchalant henslængt paa en Klunkestol, men man aner Stiveren i Nakken. Enkefru Jurchmann dupper sin spidse Næse med en duftløs Tøjrose og læner sig stift smilende til en brudt Søjle, medens hvide Svaner sejler langs Aaens Bred paa et malet Tæppe i Baggrunden.

Bror og Søster i kærlig Omfavelse: Kind klistret mod Kind, Haand knuget i Haand. Frøken Castberg er „taget af“, medens hun tankefuldt dypper Penslen i Farvekoppen for at prente yndefulde Blomstermotiver paa Porcelænstallerkenen. Hendes Bror Kandidaten præsenterer sig i anstrengt Profil med Sideblik — dog ikke Forførerens — og Haanden i Bukselommen saa den silkebaandsornamenterede Jakke krænges voldsomt tilside for den pragtfuldt broderede Vest med dobbelt Urkæde og hele to Berlocks.

Vi følger Bedstemor fra hun som ung Pige med

fiks Baret ned i Panden, ikke ulig vor egen Tids Creationer, og i folderig Klædeskjole, er ifærd med at stige til Hest en Foraarsdag paa Godset paa Fyn, til en Vinteraften i dette Aarhundredes Begyndelse, hvor hun sidder ved Sybordet i Karnappen, med hvid Blondekappe øverst paa de sparsomme graa Haar, gammel og ærværdig, med ovale Briller paa Næsen, lidt tykmavet, lidt sammensunket. Piphans i Bur i Vindueskarmen foran det nedrullede Gardin med Rosenborg Slot paamalet. Et Liv i Billeder.

Vi ser hende som nygift Frue med Chignon og halvlang Fløjlsjakke, i Haanden den uundgaaelige Parasol eller Paraplu. Haandledet omvundet af dinglende Armbaad med Dingenoter. Den pibede Halsstrimmel holdt sammen af en massiv Guldbroche fra Guldsmed Dahl, den samme, der gaar igen paa Billeder af ens Mor.

Her er Bedstemor sammen med Bedstefar i Haven hos nogle Bekendte paa Rosenvængets Tværvej. Bedstefar i Stilling ved Kroketskøllen, Hovedet kællent paa Skakke, under det nedhængende Overskæg vokser den lange Pibe frem og ender i et rygende Porcelænhovede mellem Diplomatfrakkens Skøder. Bedstemor luftigt paaklædt efter Datidens Begreber: alenvis af Stof i Garneringer og Volanter, med Tournyre og Hvepsetalje og Bryderbuste, saligt hvilende i en amerikansk Gyngestol paa Plænen.

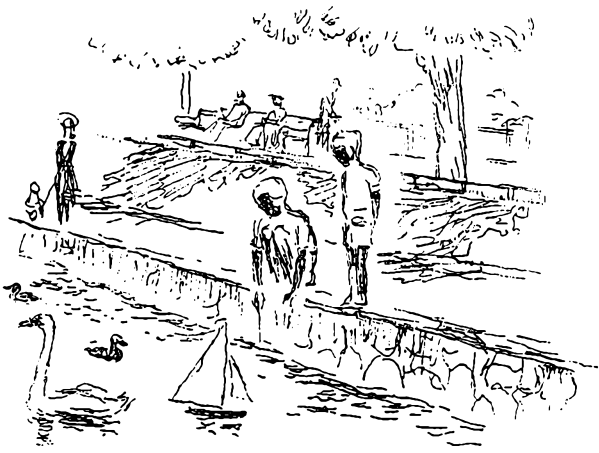
Familiealbummet præsenterer Badebilleder fra Aarhundredets Begyndelse: Engelbrechts Søbad og Becks Badeanstalt, der laa omtrent hvor nu Øst-

banegade og Strandboulevarden gaar over i hinanden.

Sikke Badedragter! Formelige Habitter i sribet Sirts, knælange og med Ærmer til Albuen, tættilknappede i Halsen, og for Damernes Vedkommende, med en kantplisseret Hætte trukket godt ned i Nakken og over Øjenbrynene. At bade i den Mundering maa jo nærmest have været en Vandgang med Tøjet paa. Billederne viser Familien lige opstaaet af det vaade Element, tænderklaprende men henrykt leende, med optrukne Skuldre og krummede Tæer. De enorme Badedragter, hvis Opgave det var at dølge og tilsløre, virkede i vaad Tilstand stik imod Hensigten og fremhævede ublufærdigt alt det, som Vorherre ganske vist selv havde skabt, men som det alligevel var god Tone at lade som ikke eksisterede

Chatollet rummer flere Herligheder, blandt andet et Stereoskop, som fandtes i næsten hvert eneste Klunkehjem i Christian den Niendes København og var Datidens Form for levende Billeder.

Vi kigger i Stereoskopet og Billedet, som er bragt paa en Stang foran „Kikkertglassene“, træder perspektivisk frem: Sortedamssøen med svømmende hvide Svaner og Baadebroer med smaa Lysthuse, hvor Familierne drak Kaffe i de lune Sommeraftner. Paa Anløbsbroen foran det nærmeste Lysthus, der er omgærdet af Tremmeværk i Straaleformation, sidder Fatter og nyder Aftenhvilen og Aftenpiben, med rød Fez paa Hovedet og grønne bro-

derede Morgensko paa Futterne. Mutter filerer med lange Filernaale, hun har hvidt Uldschawl med Frynser om Skuldrene. Solen synker over Nørrebro. Svanerne tigger fornemt om Sandkagerester fra Aftenkaffen. Vandspejlet brydes af Smaadønninger, maaske fra Petroleumsmotorbaaden, der pilede forbi for et Øjeblik siden!

Nyt Billede i Stereoskopet: Hestesporvognen paa Vej fra Trianglen mod Østre Allé. Snefog. Østenvind. Kusken har Kraven op om Ørerne og Snefnug i Skægget. Han hedder Harder. Det kan man ganske vist ikke se paa ham, men det hedder han altsaa. Han er forlovet med en Tjenestepige oppe i Skjolds-

gade: hele Østerbro kender Harder og lille Marie, de skal giftes til Paaske!

Her har vi Holmens Kirkegaard med Krigsraad Castberg foran Graverboligen og Døtrene Anna og Alma i Hjørnevinduet. Og her har vi Smedelinjen en Efteraarsdag, og hér Glaciet en Sommersøndag med Masser af Mennesker, der spiser de medbragte Klemmer i det Grønne. Hér er et Vue ud over Sundet fra Strandpromenaden fra før Frihavnen blev anlagt, og hér er Sortedamssøen igen, men med Skøjteløbere: Damer med Muffer og lange flagrende Nederdele flyver afsted over Isen som baaret af Vinden. Herrer med Astrakanhuer og tynde Balletben i stramtsiddende Benklæder slaar Volter og Sving. Under et Halvtag af Lærred, udspændt mellem fire Pæle, sidder Hornorkestret med røde Næser og Sivsko og blæser Amelie Valsen — eller maaske er det Krolls Balklange. I et Hjørne af Fotografiet ligger en ung Østerbrøløve paa Knæ foran sin pelsklædte Hjerterdame og hjælper hende Skøjterne paa de langskafte Støvler.

Mellem Fotografierne i Stereoskopkassen finder vi ogsaa en Reproduktion efter Købkes Maleri af en Sommermorgen paa Østerbro i 1836.

Købkes Sommermorgen! Vi breder det ud paa Plydstæppet. Ja, her har vi jo det skønne landlige Østerbro, som Julie Sødtring taler om i sine Erintringer: Landliggeridyllen udenfor Byens Volde, sel-

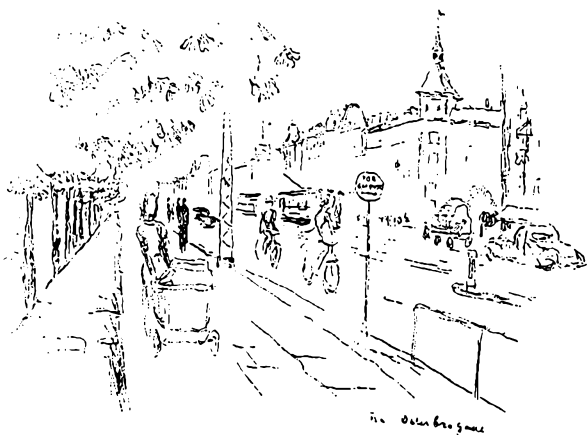
veste sjette Frederiks hyggelige Thevandstid lyslevende.

Morgenblæsten vifter i Poplerne. Nattens Taager jager i graa og violette Skygger over Himlen. Men Solen skinner dejligt, det bliver sikkert en varm Dag.

Hvor er den fristende denne Sommermorgen, saa fristende, at vi føler Trang til at spasere lige ind i Billedet mellem morgenduelige Østerbroborgere, Skovserkoner og Landliggere. Og hvad skulde forhindre os i at gøre det? Vi har jo Fantasiens i Baglommen. Mærk bare, hvor Luften er frisk og ren. Se Sortedamssøens smaa Bølger, der slaar mod Stranden ved Gartner Danckerts Hus tilvenstre bag Skovserkonerne. Hør Vognrumlen over Topstensbrolægningen og en morgenglad Piges Sang i Haven bag „Rosendal“.

Og saa er vi paa Østerbro i 1850erne. Langt borte lyder Hornsignaler, velsagtens fra Kastelsvolden; der genlyder altid af Horntoner i sjette Frederiks Regeringsdage; det er en Borger- og en Thevandstid, men det er ogsaa en Soldatertid. En Hund glammer, et Vindue slaas op, Kusken paa Vognen med de hvide Heste slaar Knald med Pisken

— Værs'go og Velkommen!

ØSTERBRO I 1830'ERNE

Vi sætter os paa Dæmningen ved Søen, et Stykke fra Skovserkonerne, der faar sig et lille Hvil efter den lange Travetur ad Strandvejen helt fra Skovshoved.

Se hende tilvenstre! Morgensolen belyser hendes Ansigt, der er indrammet af et hvidt Hovedtørklæde. Trøjen er rød, Nederdelen grøn med rød Garnering. Kurven har hun sat fra sig paa Stensætningen, hun sidder sikkert og glæder sig til sin anden Morgenkaffe i Becks Kælder, naar hun nu om lidt naar indenfor Voldporten.

Ænderne snadrer i Rendestenen ved Vandposten.

Men pas paa, kom ikke for nær til Postens Pumpe-
stang, den gaar op og ned, naar man pumper inde
i Gaarden paa den modsatte Side Vejen. Vi kan ri-
sikere at faa et Nakkedrag ligesom den uheldige
Københavnere, der klagede sin Nød i sidste Nummer
af „Politivennen“ En næsvis Vandpost, skrev
han indigneret, — dér kom jeg gaaende i mine
egne Tanker, nydende Helligdagens Fred og anede
ingen Fare. Pludselig begynder Pumpe-
stangen at gaa op og ned af sig selv, langer mig en over Nak-
ken og en over Ryggen for sluttelig at støde mig
for Brystet, saa jeg røg i Rendestenen og fik min
gode Hat aldeles spoleret!

Kørerne sjokker midt ad Vejen, de finder af sig
selv ud til Fælledens grønne Græs. Kun nødtvun-
gent viger de til Side for Bondens Fjællevojn, der
kommer kørende med Københavnerne, der har væ-
ret paa Sommerbesøg ude ad Strandvejen.

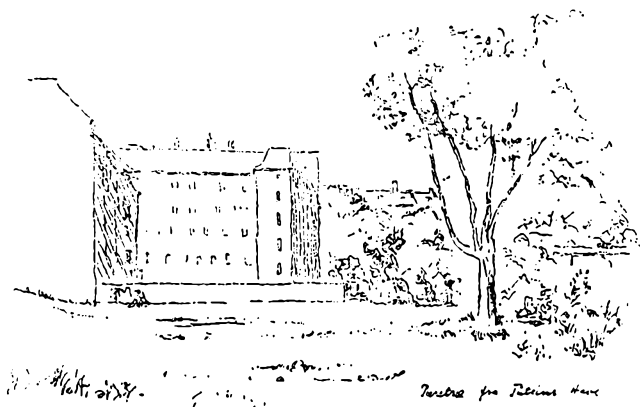
Se paa Jomfruen, der sidder ved Siden af Bon-
den. Hun er i lavendelblaa Kjole og citrongul Straa-
hat med Solskygge. Hun holder en Blomsterkost i
Haanden og stikker nu og da Næsen ned i den og
drømmer sig tilbage til de dejlige Feriedage hos
Sørensens i Taarbæk. Madammen ved Siden af, i
rød Kjole og hvidt Hovedtøj, hun ser noget stram
og bister ud. Hun er ganske sikkert Bestyrerinde
i et Institut for unge Borgerdøtre og har nu kastet
Feriesmilet for Lærerindemasken. De skal min Sæl
og Salighed nok sætte En graa Haar i Hovedet, de
tossede Instituttøser! Bagi Vognen, paa et løstlig-

gende Brædt, sidder en mager Student og dirrer af Angst for at falde baglæns ned i Halmen i Vognbunden. Hans Minde om Ferien hos Sørensens i Taarbæk er klamme Lagener og en gruelig Masse Myg. Og nu denne fordømte Rystetur.

Hos Gartner Danckert, i det lille gule Hus tilvenstre ved Søen, hvor Duerne slikker Solskin paa det røde Tegltag, er man endnu ikke fuldt opstaaet. Det sydlige Vindue er dækket af et Gardin, det er sikkert Gartnermadammens gamle Mor, der sover længe. Hun er i Huset mod at gøre lidt Nytte med at se efter Ungerne. Herregud, lad hende sove! Vinduet op mod Vejen staar paa Klem: Krusemynte og Gyldenlak dufter i Karmen: Planter fra Danckerts eget Gartneri!

Se de to Damer, der tripper afsted paa Trottoiret ovre i Skyggen af de høje Popler. Den ene er en Bryggermadam, der ligger paa Landet hos Snedkermester Granberg, i en af Sidebygningerne til „Det hvide Hus“. Den anden er hendes gode Veninde Madam Øllegaard. Bryggermadammen bærer sit Tørklæde over Armen, men Øllegaard, der er slankere, smaafryser i Skyggen og trækker sit grøntstribede Schawl tættere om Skuldrene.

Foran dem er en lille Familie paa Vej ned til Kapervognene ved Trianglen nej, undskyld, for Enden af Østerbrovejen ved Hjørnelund og Østerbros Mølle. Mor har slaaet Parasollen op, for om lidt kommer der „et Stykke med bart“ og fuld Sol. Se, hvor Børnene er fine: Lillesøster i hvidt

med rød Taske, Storebror med sin nye Klædeskjole og en grøn Botaniserkasse paa Ryggen. Længere tilbage paa Trottoiret, i Retning mod Byen, gaar en Kancelliherre i dybe Tanker og med en Brevmappe under Armen.

„Rosendal“! Det er den smukke rød- og gulskalkede Bygning med sort glaceret Tegltag og Frontespice. Her bor den velhavende Grosserer Tutein, mellem Slægt og Venner kaldet „den lille Marki“.

Vi kigger indenfor et Svip paa „Rosendal“. Stille fornemme Stuer. Trappegangen dekoreret med Blomsterranker og Espaliers, udført af den unge Østerbro-malersvend C. F. Sørensen, der gaar paa Akademiet. Salen er i hvidt og Guld og med et Gulv saa blankt, at man kan spejle sig i det. Lofterne

rigt ornamenterede. Væggene har Nicher med kostbare Vaser. Over Fløjdørene ses malede Dørstykker: Landskaber og nature mort'er, Hyrdescener, vegetariske Opdækninger.

Bagved Bygningen strækker sig den mægtige tu-teinske Have, der gaar helt ned til Strandpromenaden. Her er et straalende Blomsterflor i Grupper og Rabatter, store Strækninger med Frugttræer, smaa Søer, udstrakte Græsplæner, hele smaa Skovpartier og store Markarealer. Betragt Haven fra den solbelyste Altansal: Udsigten ned gennem Lindealleen, der ender i en Høj foran Sundet. Mærk, hvor Luften er krydret af Lindeblomster! Hør Fuglesangen fra Skovpartierne! Lyt igen jovist, det er Nattergalen, der hulker i det tætte Krat ved Søen.

Og Roserne! „Rosendal“s pragtfulde Roser: Gloire de Dijon, Tausendschön, Arabella! Den lille Marki vandrer om mellem sine dyrebare Vækster, paa Stankelben og helt skævhovedet af at stikke Næsen i al denne Dejlighed. 85 er han, men hvem skulde tro det? Rask og rørig og aandsfrisk. Spiller l'hombre hver Onsdag og Lørdag og konverserer Damerne, saa de unge Herrer af Familien bliver helt misundelige paa den Gamle for hans Talent til at indynde sig hos det, o saa svage Køn.

Hvid Paryk har han paa, den lille Marki, og tyn-de Ben i hvide Strømper. Saa gravitetisk han gaar. Se, nu bøjer han sig over en Marechal Niel og snuser ind. Nu nyser han Atisch! Lommetørklæ-

det frem, den store Brilliant paa Lillefingeren lyner i Solen.

Classens Have ligger ved Siden af og er lige saa stor om ikke større. Ogsaa den strækker sig helt ned til Strandpromenaden og Sundet. Men den er et Vildnis, et helt Stykke Urskov med gamle Træer, der danner ligefremme Skovtykninger. Naar man kommer fra „Rosendal“s velfriserede Park er det helt velgørende at vandre rundt i Classens vildtvoksende Have.

Ind imellem strækker sig en mindre Have, der hører til Snedkermester Granbergs „Det hvide Hus“, der ligger paa Hjørnet af Østerbrovejen og Castelsvejen. Her bor tilleje kongelig Skuespiller Christen Rosenkilde og hans Familie. Fra Lejligheden, der omfatter 1. Salen og nogle Altanværelser oppe under Tegltaget, har man den pragtfuldeste Udsigt; mod Øst ud over Classens Have til Sundet og Sverige, hvor man i klart Vejr og i Kikkert kan se de skaanske Bønder arbejde i Marken, mod Syd-Vest ud over Sortedamssøen til Københavns Taarne og Spir, der rager op over Voldskrænterne og glitrer i Morgensolen.

*

Rosenkildes! Vi træffer hele Familien i Haven bag „Det hvide Hus“. Far'en og Mor'en i Lindelysthuset: Far'en, den folkekære, snurrige Holberg- og Heibergfremstiller, en karakteristisk Teaterfigur med magre skarpe Ansigtstræk og Øjne, der spiller

af Liv og Lune. Mor'en, hyggelig gammelkøbenhavnsk, af den stille humoristiske Type, der ikke ødsler med sit Vid, men nu og da rammer en Bemærkning ud, der sidder. Begge klædt som Mittelstandsfolk i sjette Frederiks Borgerkøbenhavn: Rosenkilde i kaffebrun Skødefrakke, med sort Halsbind og lange hvide Fadermordere. Madammen med hvidt Hovedtøj og Pufærmer i ternet Sommerkjole med Brus i. Themaskinen snurrer paa Lysthusbordet. Rosenkilde læser i et Rollehæfte. Madammen strikker Strømper.

Rose og Marie, de ældste af Pigerne, sidder henne i Skyggen af Ahorntræet og broderer. De har Solhatte paa, den ene gul, den anden bleggrød. Kjolerne er lyseblaa med hvide Kraver. Slanke Ben i hvide Strømper, smaa Fødder i sorte Sko med Bando-lérbaand op om Læggene.

14-aarige Julie, kaldet lille Julle, spiller Bold paa Plænen opad Classens Plankeværk. En opløben Tøs i en af Mor'ens omsyede Kjoler. Haaret glatkæmmet og skilt i Midten. Lange hvide Mamelukker ned over Knæene.

Bror'en Adolph slentrer saa mærkeligt lurende omkring med et Pusterør gemt bag Ryggen. Han sparker ørkesløst til en Sten, spytter Langspyt i Retning af Retiraderne. Forsvinder pludseligt i Spring omkring Huset ud i Forhaven. Lød der ikke Hornsignaler oppe fra Østerbrovejen? Jo, det gjorde der vist!

Julle! Ja, køn er hun ikke med sin lange Næse og

Stockholms vea
aux petits pains

de ligesom plisserede Øjenlaag. Næsen er Far'ens, Øjenlaagene Mor'ens. Men blæse være med Skønhed, naar blot man har Lune og Humør. Og Julle kan nok siges at være i Besiddelse af de Dele. Der-til har hun et sikkert Blik for sine Medmenneskers smaa Pudsigheder og en udpræget Sans for at gen-give det sete. Ikke saa underligt, at Far'en saa smaat er begyndt at tænke paa hende som kommende Skuespillerinde i det komiske Rollefag.

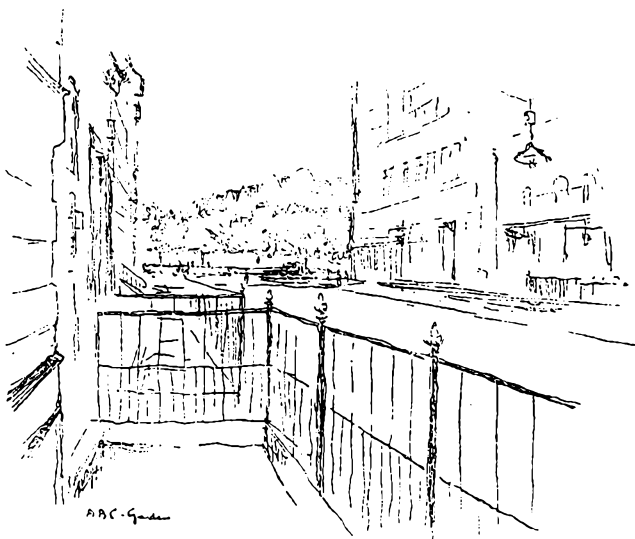
Julle oplever altid noget. Selv de smaa Ting faar Betydning for hende. Saa er der en Bevægelse hun bider Mærke i, saa en Betoning. Hjemmets Om-gangsvener gaar ikke Ram forbi: Mor'ens gode Veninde fra Ungdomsaarene, Madam Knudsgaard, leverer uafvidende sit Bidrag til den senere Julie Sødrings kostelige Galleri af Teaterfigurer. Bryg-germadammen i Sidebygningen og hendes Veninde Øllegaard leverer deres. Familiens mangeaarige Sy-kone fra Adelgade, den halvgamle tragiske Jomfru Sonne synger sin møjet sørrelige Vise gennem den 14-aarige Julle Rosenkilde, saa det giver Genlyd gennem Østerbros Haver: — Da jaj var mun-tær og glad! Al-drig komme tilbage! I, min Ung-doms gla-a-ade Dage!

Søstre Marie og Rose hører til de mere stille. Men Bror'en Adolph er et Livstykke ligesom Julle. Forældrenes Lune og Humør er tilligemed Næsen og de plisserede Øjenlaag gaaet i Arv til de to, som en Aarrække senere skal skabe nye pudsige og rø-rende Teaterfigurer i den gamle Rosenkildes Aand.

— Hornsignalerne, som fik Adolph til at springe ud i Forhaven, kommer nærmere. Nu hører vi ogsaa Janitcharmusik og afsnuppede Kommandoraab. Støvler i Marchtakt. Vognrummel. — Det er Borgerne, siger Rosenkilde og smækker Rolleheftet sammen.

Ja, det er Borgerne, sjette Frederiks elskelige og latterlige Borgervæbning i farvestraalende Uniformer, herlige smaa Tinsoldater med Pompon i den høje Chacot, ude af Takt de fleste af dem, enkelte allerede hinkende og snublende, med Geværet pegende hid og did over Skuldren. Officerer skridter Geledderne af, tykmavede i deres stramtsiddende hvide Bukser, der er ved at revne over Maasen og Istervommen. Se paa Majoren, der til daglig sælger Svedsker og grøn Sæbe fra sin Butik i Store Kongensgade, i Dag er han en vælig Krieger. Øjnene er strenge og sammenknebnede. Naar han tordner en Kommando ud under Rubinnæsen, ryger Chacot'en, der er for stor til ham, ned over Øjnene.

Herlige Borgervæbning. Dejlige Danmark. Hæren er efterfulgt af Soldaternes Koner og Kærester med Madkurve og Barnevogne. Støvet hvirvles op i tætte Skyer og bæres af Vinden ud over Sortedamssøen. Kanonerne rumler over Topstensbrolægningen. Rundt om i Haver og Vindueskarme staar Folk og betragter med Smilen det festlige Skue af broget uniformeret Militær paa Vej til Fælleden for at indlede en drabelig Offensiv mod det saa ofte stormende Store Vibenshus.

Rosenkilde hænger over Havestakittet og nikker til Venner og Bekendte blandt Borgersoldaterne. Men hvad Pokker gaar der pludselig af Løjtnant Sørensen, han hopper jo som en Skade og tager sig til de Stramtsiddende paa Maasen. Og dér, saagu om ikke der er en i Geledet, der giver sig til at danse Sankt Veitsdans saa Geværet slaar Chacot'en af Sidemanden. Det skulde da vel ikke?

Og jo, ganske rigtigt. Derhenne under Jasminbuskene ligger Adolph den Himmelhund og puster Kitkugler gennem Messingrør paa de stakkels Borgersoldater. Fanden til Knægt!

— Vi slaar os ned et Par Dage hos Rosenkildes i „Det hvide Hus“. Vi spaserer med Julle i de classenske og tuteinske Haver. Hilser paa den lille Marki. Følger Rosenkilde ind til Teatret paa Kongens Nytorv og henter ham igen efter Forestillingen.

Og vi sidder paa Udsigtshøjen ud til Østerbrovejen sammen med Julle, hendes Forældre, Madam Knudsgaard og Bryggermadammen fra Sidebygningen med sin gode Veninde Madam Øllegaard. Og det er en meget varm Sommeraften med svirrende Myg og dirrende Luft. Sortedamssøen ligger blank som et Spejl med diset graa Horisont og sivkransede Bredder. Vejrmøllerne langs Farimagsvejen er gaaet i Staa. Forelskede Par drejer fra Østerbrovejen ned ad Kærlighedsstien langs Søen. Arm i Arm, Øje i Øje: Ømme Øjne, Sjælepar! Landliggerfamilier gaar Aftentur op ad Alleen til Østerport eller et Stykke ud ad Strandvejen, der begynder oppe ved Hjørnelund og Sankt Petersborg, hvor Kapervognene holder i langs Rækker og frister Herskaberne til en Skovtur.

Madam Øllegaard er netop i Færd med at fortælle om en af hendes Bekendtere, der var ude at køre i Gig. Men saa væltede han og vil De tænke Dem, han brak

I det samme afbryder hun sig selv, springer op og giver sig til at vinke af alle Kræfter til en Herre, der slentrer forbi ovre ved Dæmningen. — Gud, det er jo Nikkelaj, raaber hun affekteret, — Nikkelaj! Kan han ikke høre?

Og saa er det slet ikke Nikkelaj, men Komponisten Krøyer, der har skrevet Musiken til „Der er et yndigt Land“, han er en af Rosenkildes gode Venner.

Krøyer kommer indenfor og lidt efter sidder vi allesammen i Stuen hos Rosenkildes, omkring The-maskinen, der snurrer hyggeligt paa Mahogniklapbordet. Madam Øllegaard gør sin Beretning færdig om Bekendteren, der kørte i Gig og væltede og Vi faar at vide, at det var Tommeltotten han brak!

— Ved Gud, det var sørreligt, undslipper det Julie. Men hun bliver straks irettesat af Krøyer, der formaner hende til ikke at tage Guds Navn forfængeligt. — Sig fanden gale mig, Tøs!

Efter Theen spilles der Firkort: Rosenkilde, Bryggermadammerne og Krøyer. Madam Rosenkilde sidder flittigt bøjet over sin Strikkestrømpe. Julie gaaber. Knudsgaard følger Kortspillet, medens hun piler sig paa en Vorte paa Hagen. Det gamle Bornholmerur i Hjørnet knirker sin evindelige Enetale: Tik tak, tik tak og før hvert hele og halve Klokkeslag buldrer og harker det i det gamle Værk som skal det nu ordentlig have samlet Vejr til at melde, hvad Klokken er slaaet.

Henad halv tolv bryder man op. Knudsgaard og Krøyer skal naa ind gennem Østerport inden den lukker. Farvel, farvel. Der vinkes med Lommetørklæder fra Udsigtshøjen. Aftenen er lys og stille. — Kom nu godt hjem! — Tak for i Dag! — Paa Gensyn!

Østerbrogade nord Østerport

Men da Julle og Madam Rosenkilde har ryddet op i Stuen og skal i Seng, lyder der Raab ude fra Østerbrovejen. — Møllen brænder! Østerbros Mølle staar i lys Lue!

Det maa vi se paa. Op og ud og ned ad Vejen til Hjørnelund, hvor Møllen ganske rigtigt staar i Flammer, saa det ses milevidt omkring over de flade Fælleder. Mange Mennesker er kommet paa Benene. Madammerne trækker sig gysende tilbage for Gnisterne, der falder tæt omkring Brandstedet. — Jamen Sprøjterne, er der nogle der udbryder, — kommer de ikke?

Nej, Sprøjterne kommer ikke. De er i København til en Skorstensild og slap netop ind før Østerport lukkede. Nu da de vil ud igen, er Porten laaset og Nøglerne beror hos Landsfaderen paa Amalien-

borg; det vil tage al for lang Tid for et Vagthold at marchere ind efter Nøglerne og tilbage. Altsaa maa Brandmandskabet køre Omvejen gennem Nørreport, og da de endelig naar til Hjørnelund, er Østerbromøllen borte, nedbrændt til sidste Spaan.

— Var der no'en døde, spørger en forsinket Madam, der ligesom Brandmændene først naar til Brandstedet, da alt ligger i ulmende Gløder.

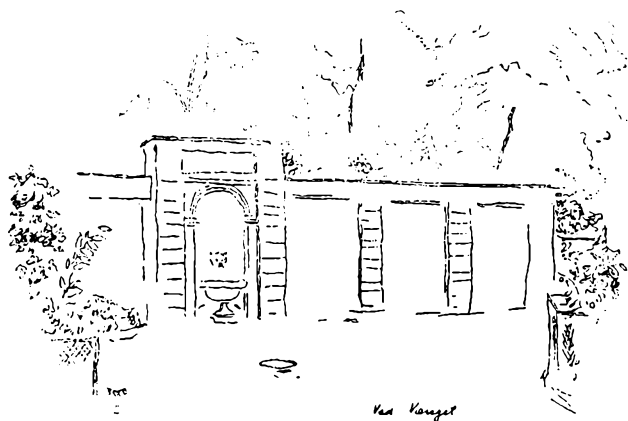
— Ikke andet end et Par Mus og en af Jomfru Winsløvs Kalkuner inde fra Hjørnelund, forklarer en tykmavet Værtshusholder fra den ligeoverfor liggende Dyrehavskælder.

— Gus dov, udbryder Madammen, — og jeg som elsker Kalkuner. Men den var vel branket?

— Ja, jeg vilde pinedød inte servere den for mine Gæster, fastslaar Værtshusholderen og tørrer sig med Pegefingeren under Næsen.

*

Vi spaserer med Julle i den tuteinske Have, som den lille Marki personligt har givet Familien Rosenkilde Tilladelse til at færdes i. Vi gaar ad smalle Stier gennem Krat og Skovpartier, over Marker og Enge med Blomster og Lærkesang og Køer, der ligger og tygger Drøv, og Faar, der ser forbavsede ud og ligner smaa snavsede Vatskyer, der er dumpet ned i alt dete grønne. Vi kommer til en lille sivkranset Sø, hvor Fiskene slaar Smut i Vandoverfladen og Græshopperne inde paa Bredden filer løs paa deres Violiner. Og i den duftende Lindeallé,

der fører ned til Stranden og det blaa Sund, møder vi selveste Markien og hans italienske Svigerdatter Josepha Aloisia, Datter af Syngemester Siboni.

Markien standser op og spørger, hvem han har den Ære at hilse paa. Det spørger han om hver Gang han møder Julle. Men Julle lader som ingenting, knikser og svarer: Julle Rosenkilde fra „Det hvide Hus“! — Aha, ja nu ser han det jo! Goddag, min søde Pige. Hvilken skøn Sommerdag!

Og han slaar Følge med os og taler spøgende om Roser, Rosendal og Rosenkilde. Og da vi kommer forbi Strandengene, peger han med Stokken, at der laa Englænderne i Lejr i 1807, medens selve Generalstaben havde Hovedkvarter oppe paa „Ro-

sendal“. — Der var bygget Barrikader tværs over Østerbrovejen, fortæller den lille Marki, — og Kanonerne laa med Munden vendt ind mod Byen. Den Gang var det skam ikke løst Krudt, der blev skudt med og ikke Store Vibenshus, der blev stormet i Leg. Det var blodig Alvor. Flaaden kom vi jo godt nok af med, og det blev afgjort ved en Forhandling, der fandt Sted paa Hjørnet af Østerbrovejen og Kastelsvejen, netop lige foran „Det hvide Hus“.

— Ja, det var triste Dage, sukker den lille Marki, — mangan tapper Livjæger fandt sin Død under Træfningerne her i Rosendalsparken og i Classens Have. Nu muldner deres Ben under Græsplænerne, enkelte Træer vidner om Stedet, hvor de faldt.

Men mærk dig mine Ord, min søde Pige, en Dag vil man komme med Hakker og Spader og saa er det ikke alene Mindetræerne, der staar for Fald, men hele Østerbroidyllen, der maa falde for Udviklingen, der ikke lader sig standse. Sten paa Sten vil lægge Rosendals og Classens Haver øde. Bygninger i flere Etager ligesom inde i København, vil strække sig over Markerne og Engene og de smaa Skovpartier. Jovist, Byen føler sit Aandedræt besværliggjort af Voldene. Jeg ved det! Befolkningsantallet stiger — Naa, i min Tid sker det nu ikke, men ganske sikkert i din, om du lever saa længe, lille Rosenknop, men det gør du bestemt!

— Naa, men her gaar jeg og snakker sørgeligt, medens Solen skinner og Engene dufter. Jeg er et

gammelt Vrøvlehovede, det siger min Svigerdatter ogsaa, ikkesandt Josepha Aloisia? Jovist gør du det, men du tilføjer meget elskværdigt: et sødt gammelt Vrøvlehovede. Ja, I er meget rare allesammen. Men pil nu af med dig, Rosenkilde, og hils din Far, sig jeg saa ham forleden som Vielgeschrey i „Den Stundesløse“. Han var e-minent!

— — —

Sammen med Julie holder vi et lille Hvil paa Udsigtshøjen for Enden af Lindealleen. Udenfor ligger Strandpromenaden med dybe Grøfter paa begge Sider. Et Par Ladvogne kører forbi i Retning mod Kalkbrænderiet, hvis hvide Flaskeskorstene ses et Stykke borte, hvor Kysten danner en Bugt. I Strandkanten gaar Fiskere med opsmøgede Benklæder og stryger Rejer med korte brede Net. Ude i Sundet ligger Barkskibe og Skonnerter med slappe Sejl og venter paa gunstig Vind. Duften af Lindeblomster kæmper om Overtaget med Lugten af Tang og Saltvand.

— — —

Hjemvejen lægger vi gennem Classens Have. Julie plukker vilde Blomster paa en Grøftkant og lægger den brogede Buket paa en lille Jordhøj i Udkanten af Skovtykningen, her ligger Ane begravet.

Ane? Ja, det var Rosenkildes dejlige gule Moppe. Den kom tilløbende en Dag og saa tog Familien den til sig. Rosenkilde var helt tosset med Ane, han vilde have den skulde spise med ved Bordet, men

det syntes Mutter Rosenkilde bestemt ikke om. Jamen den er skam ligesom et Menneske, paastod Rosenkilde, ikkesandt Ane? Og saa grinte Ane et rædselsfuldt, men rørende Grin, medens den søgte at slaa Folder paa sin lille fede Dellekrop. Rosenkilde paastod ogsaa, at Ane vinkede til ham fra Vinduet, naar han kom hjem fra sine Formiddagsture. Men det var kun ham selv, der havde set det, saa det skal nok være Løgn.

En Dag ved Middagsbordet vilde Rosenkilde lave Sjov med Ane og satte hele Fadet med Oksesteg ned foran den paa Gulvet. Men Ane blev fuldstændig overvældet og gav sig til at tude ynkeligt. Saa fik den et Kødben istedet og var godt tilfreds.

Ane døde i Barselseng. Men i Sammenligning med den Død, der blev Boen til Del, saa var det jo en skøn Hedenfart. Boen var Skuespiller Liebes Moppe, den døde af en voldsom Gøen, fremkaldt ved Synet af en dejlig stor Flødebolle — som den ikke fik!

Fra Classens Have kommer vi gennem en Laage ud paa Kastelsvejen, fortsætter op forbi Heldts Beværtning, der ligger paa Hjørnet af Kastelsvejen ligeoverfor „Det hvide Hus“. Hos Slikkemutter foran Holmens Kirkegaard køber Julie en Kandis-stang og en ny og sørrelig Vise om Matrosen, der myrede sin Kæreste, fordi hun kom Vand i Brændevinen. Og saa gaar vi hjem til Madam Rosenkilde, som har lovet os Aalesuppe kogt paa Aal fra selve Sortedamssøen.

Kasalo Kalle

Rosenkilde har Besøg af sin Halvbror fra Jylland, Sadelmager Niemann. En flink og godmodig lille Mand, meget naiv og meget hjulbenet. Adolph Rosenkilde benytter ham senere som Model til Anders Tikøb.

— Skal vi et lille Svip ind til Paris, spørger Niemann en Dag, da Rosenkilde gør sig i Stand til at tage ind til Teatertjenesten. Og ganske rigtigt: vi skal et Svip til Paris, til Nordens Paris, hele Familien: Niemann, Fatter, Mutter, Adolph og Søstrene. Det er i Anledning af Onkelens Besøg, han skal se sin kongelige Halvbror som Trop i „Recensenten og Dyret“. Der er reserveret Plads til os i en Loge.

Vi spaserer ind til Byen i det gode Sommervejr. Forbi Holmens Kirkegaard paa højre Haand, Soldaterkirkegården paa venstre. I Heldts Beværtningshave lyder Kuglernes Rumlen fra Keglebanen og Keglerejserens Meldinger. Fra Jespersens Traktørsted lidt længere oppe i Alleen høres Latter og Bægerklang — Det er Gravølsgæster, siger Rosenkilde tørt, — de morer sig!

Paa Broen over Stadsgraven foran Østerport standser vi op i Vejkanten og staar Front med ærbødig Hilsen: Deres kongelige Højheder Prins Ferdinand og Prinsesse Caroline kommer ridende, paa Vej hjem fra Eftermiddagsturen.

— Jamen er det ikke jo, det er det jo, udbrøder Niemann fornøjet og træder et Par Skridt frem mod Prinseparret, der nødes til at standse. — Goddag, goddag, deres Højheder, hvordan har I det?

— Joe tak! Ferdinand snor sin sorte Knæbelsbart og skæver desorienteret til den lille hjulbenede Mandsling, der frejdigt pludser løs: — Ja, I ser skam ogsaa helt friske ud begge to, Gud velsigne Jer. Jeg kigger op en Dag, naar jeg kommer forbi!

— Kom kun, svarer Prinsessen, — De er velkommen ikke sandt, Ferdinand? Prinsen nikker og smiler: — Naturligvis! Og saa rider Parret videre med en formløs Hilsen. Niemann vinker med Hatten.

— Kender du virkelig de kongelige Herskaber, spørger Rosenkilde, da vi lidt efter spaserer gennem Porten, — det anede jeg ikke det mindste om! — Kender og kender, svarer Niemann, — jeg hilste paa dem paa Volden sidste Gang jeg var i København. Dejligt Vejr, sagde jeg Straalende, svarede Prinsen og Prinsessen. De er saa rare. Herregud, vi er jo alle Mennesker for Vorherre. Niemann smiler over hele sit runde naive Barneansigt. —

Foran Skuespillerindgangen til det kongelige Teater tager vi Afsked med Rosenkilde og et Kvarter efter sidder vi i vores Loge og tager de andre Publikummere i Kikkerten.

Der er stor Uro paa Tilskuerpladserne. Man knaser med Madkurve og gnasker Frugt og Smørrebrød. Smaabørn har man ogsaa med, flere af Ungerne vræler og vil hjem. Tobaksrøgen fra Piber og Cigarer staar tæt som en Taage. En Nybodersmadam taber sin Taske fra Galleriet ned i Parterret herrejemi, den var fuld af haardkogte Æg og Frauskrødsbrødsmørrebrød! I en Høkerloge er en Sø-

mand og en Slagtersvend kommet i vildt Skænderi, det er ikke sarte Udtryk de bruger om hinanden, hele Teatret følger interesseret Slagets Gang. Endelig lykkes det Logehøkeren at mægle og der falder lidt Ro over Gemytterne. Men saa er det pludselig galt nede i Parkettet, hvor en Dame farer hvinende op: en Klat sydende Olje fra Lysekronen i Loftet har ramt hendes bare Skulder. Kontrolløren maa ud paa Galleriet og balancere paa Logekanten, medens han retter den skæve Oljelampe med en lang Stang.

Orkestret stemmer Instrumenterne. Teaterkatten spaserer langsomt og uanfægtet langs Rampen efterfulgt af sine otte sort-hvide Killinger. Klokkeren ringer første Gang bag Scenen og Publikum tager til at hoste og harke og nyse. —

Efter Forestillingen henter vi Rosenkilde ved Skuespillerudgangen. Han har skyndt sig med Afsminkningen, der sidder endnu lidt sort i Øjenkrogene og lidt Okker paa Kindbenene. Han omfavner Niemann — Naa, hvad syns du saa?

— Joe! Niemann trækker paa det. — Maaseken var jo dejlig!

— Musiken! Blæse være med Musiken. Hvad syn's du om mig som Trop?

— Onkel Niemann sov, indskyder Julle rapt. — Han snorksov under det meste af Forestillingen.

— Sov du, siger Rosenkilde betuttet.

Niemann gnider forlegent sine Hænder. Kære Bror faar tilgive ham, men det var ogsaa fordi de snakkede saa møjet deroppe paa Scenen, alt for møjet, man blev saa døsigt

Men Maaseken fik han da hørt, den var som sagt dejlig!

— Ja tak, siger Rosenkilde. — —

Og saa travler vi hjem ad Store Kongensgade i den lune Sommeraften. Vi møder Folk, der kommer fra Østerbro og Skoven, kørende, ridende, gaaende. Fulde Måtrosere, uartige Piger, agtværdige Borgerfamilier, Officerer og Søndagsryttere, Studenter,

der hujer fra Kapervogne og vifter med grønne Bøgegrene.

I en Stegekælder oppe ved Nyboder køber vi stegt Aal i Pergament med hjem til Godnatheen. Niemann faar den fedtede Pakke i Baglommen.

Og da vi sidder paa Udsigtshøjen foran „Det hvide Hus“ og Themaskinen snurrer og Papirslygterne blafrer sagte i Ahorntræet, siger Niemann med Vægt: — Det er nu møjet godt med alt det Komedie-spil og Teater, men jeg foretrækker pinedød at sidde her sammen med Jer om et veldækket Aftensbord. Det falder man saagu ikke i Søvn over!

*

Sommereftermiddag paa Sortedamssøen. Høj blaa Himmel og smaa drivende hvide Skyer. Søen sivkranset i bugtede Bredder, omgivet af smalle idylliske Promenader mellem Krat og Buskads: Dosseringen paa Blegdamsiden, Kærlighedsstien paa den modsatte Bred. Vinden leger raslende i Sivene og spænder i Baadenes hvide Sejl. Der er mange Fartøjer paa Søen i Dag, selv skulde vi egentlig ogsaa til Søs, i en lille rød- og grønmalet Robaad vi har laant hos Gartner Danckert, den har Navnet malet med hvide Bogstaver i Forstavnen, „Karen-Maries Lyst“ hedder den.

Men Roturen bliver nu ikke til noget for vores Vedkommende, for paa Vej til Danckert faar vi Øje paa en ung Mand, der sidder i Strandkanten og tegner Skitser af Udsigten over Søen mod Nørrebro.

Julle og Adolph maa ro alene. Vi slaar os ned ved den unge Mands Side. Ganske forsigtigt for ikke at forstyrre. Vi kigger ham over Skulderen og ser Tegningen faa Form. Han arbejder intens, med rynkede Bryn, grynter nu og da: tilfreds eller utilfreds, retter sig og ser ud over Søen med sammenknæbne Øjne, bøjer sig igen over Papiret og arbejder med fine smaa Rids.

Julle og Adolph er allerede ude paa Søen. De vinker til den unge Mand, men han ser dem ikke. De synger af fuld Hals: Et venligt Ord har en liflig Klang, det trænger dybt i vort Hjertes Gemme! men han hører dem ikke. Et ældre Ægtepar kommer travende, de stiller sig op og betragter den unge Mands Arbejde. De fører en hviskende Samtale. Manden fortæller, at det er den unge Købke, Søn af Bagermesteren fra Kastellet. Han bor sammen med Forældrene ovre paa Blegdammen, du kan se, Mutter, der hvor Dannebrog vajer for Enden af Baadebroen

— Han er Kaaanstner, tilføjer den gamle Herre i en Tone, der er baade ærbødig og en Smule foragtende. — Aah, herregud da, hvisker Konen tilbage, — det stakkels aange Men'ske!

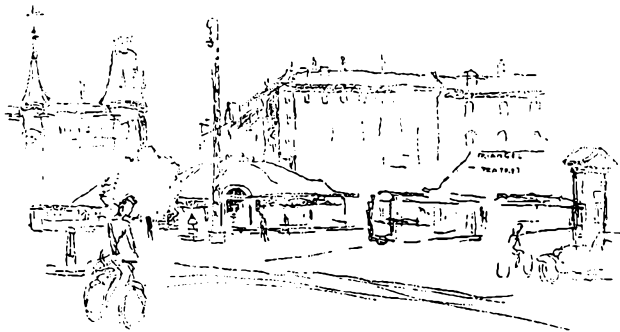
Og Ægteparret tripper videre, ned mod Holmens Kirkegaard, men vi bliver siddende til den unge Købke er færdig med sine Skitser, saa følger vi ham ad den smalle Sti langs Søen til Hjemmet paa Blegdammen, hvor Far'en sidder i Haven og er faldet i Søvn under et Nummer af „Adresseavisen“

.... — Hov stop, er der pludselig en Stemme, der siger, idet vi tager i Havelaagen. Og saa er vi med eet rykket ud af Østerbrosommeren i 1830erne og sidder igen i det gamle Klunkehjem i Østersøgade. En gemytlig ældre Kone nikker ned til os fra et Fotografi paa Væggen.

— Ja, det var mig, der forstyrrede undskyld altsaa. Men jeg saa jo, at De var ved at rende ind hos Købkes og saa syntes jeg bare, at jeg vilde sige, at der har jeg tjent og at jeg kender hele Familien noget saa glimrende, saa De behøver saamænd inte at rende rundt der i Maleriet i 20 Graders Varme, men bare sitte Dem ner i Møblementet her, saa skal jeg fortælle. Og saa gør De mig samtidig en stor Fornøjelse, for ved De hvad, her hænger man og faar ikke sagt et levendes Muk

Jo, jeg har saamænds tjent hos Bagermestrens paa Blegdammen 85. Flinke Folk. Jeg kom til dem allerede da de boede i Kastellet og flyttede med Familien over i Huset ved Sortedamssøen. Det var netop i 30erne, jeg var 16 Aar den Gang.

Han malede jo, Sønnen, den unge Christen, og det var gode Bilder, for de kom jo paa Udstillingen. Flittig var han ogsaa, selv om han nok var lidt svaghjertet etter en Gigfteber, han havde hat som Barn. Naar han ikke var ude at tegne og male langs Søen og paa Strandengene, saa sad han hjemme paa Blegdammen og lavede Bilder af Forældrene og Søstrene. Jeg kan saa tydeligt huske, naar han malede Søstrene, de ku itte sitte stille. Saa skulde de plud-

selig ud i Haven og plukke en Rose, saa sku de op paa Værelset etter et Schawl eller et Garnnøgle. Sit stille, sagde Christen, og saa sad de stille, men ikke ret længe, det var jo unge Piger.

Christen havde ofte Besøg af sine Malervenner. Saa sad de inde i Havestuen, hvor Christen havde sine Farver og Pensler og Sager. Jeg kan huske en af Vennerne, han var saa pæn. Christen malede ham med en Rose i Munden jeg tror, han hed Marstrand. De lavede Sjøv med mig sølle Stykke Tøs, jeg var jo ung og saa rigtig godt ud, naar jeg selv skal sige det. Naar jeg kom ind med Thevand eller Toddyer, saa pjankede vi. Gudbevares, i al Ærbarhed natyrligvis, det var jo dannede Mennesker. Jeg blev skam ogsaa tegnet af Christen engang, det var en Dag jeg sad under Hylden ved Plankeværket og bællede Ærter. Han forærede mig bagetter Tegningen, men jeg har senere forlist den. Det er jeg i Grunden ke' af.

Mange Aar etter at jeg var kommet fra Bagermesterens saa jeg et Bilde af Madam Købke, som Christen havde malet, det var i et Julenummer af et eller andet illustreret Blad. Det Maleri havde jeg saamænd mange Gange støvet af i Dagligstuen paa Blegdammen, det hang over Skabssofaen med Morinsbetrækket. Det var helt mærkeligt at se Madammen igen akkurat som hun sad der paa Vinduesforhøjningen og havde kaldt en ind fra Køkkenet for at gi Besked. Hun havde den Vane at ta sig om Hagen, naar hun sku tænke sig om. — Hva syns du vi sku ta til Middag paa Søndag, Larsine, spurgte hun. Jeg hedder nemlig Larsine. — Tja, svarte jeg saa, hvad mener Madammen om Kalleky? — Joe, det var jo en Idé, Larsine, svarte hun, — køb du kuns Kalleky! Hva er'et det koster Pundet, er det ikke 8 Skilling?

Det var en rar Madam, det var rare Mensker hele Familien. Naar de sku paa den aarlige Skovtur tog de mig med. Jeg sad ved Siden af Kusken og havde Madkurven paa Skødet. Den var tung kan De tro, den var pakket med baade Skinke og Lammesteg og Stikkelsbærgrød og Smørrebrød foruden Kage og Vin. Men man behøvede saamænd inte at ta ud ad Strandvejen for at komme paa Landet. Østerbro dengang var jo selv ude paa Landet.

Naar jeg havde fri, gik jeg som Regel over til en Veninde, der tjente hos en Madam Læssøe, der boedeovre paa Østerbrovejen, i det lave Hus ved Siden af Sølvpoperne ved „Rosendal“. „Dalen“ kaldtes

det ved det, at det laa saa lavt, at det saa ud som om Stuelejligheden laa i Kælderen. Saa sad jeg i Kykkeneet hos Femtine, det hed min Veninde ved det, at hun var sine Forældres femte Barn nemlig. Eller osse hjalp jeg hende, for selv om jeg havde fri, saa var det jo saan sin Sag at sitte med Hænderne i Skødet, naar en anden en bestilte noget.

— Hej, Femtine, ku Madam Læssøe raabe inde fra Stuen, — det regner, ka du bære Potteplanterne ud i Haven. Og saa hjalp jeg Femtine med at bære de grønne ud i det grønne; der laa nemlig en herlig Have bagved Huset, med Svanedam og Valnøddetrær og en nysselig Akacie. — Naa, der har vi jo Købkes Larsine, sagde Madam Læssøe, — ja, her sitter jeg paa Forhøjningen og titter ud over mit lille Lago de maggiore. Ja du ved natyrligvis inte hva lago dehvafornoget er, min Tøs, men hvorfra sku du osse vide det? Men jeg vidste det nu tilfældigvis alligevel, for jeg havde lige læst en dejlig sørelig Romanbog om en skøn og fornem ung Pige, der formedelst ulykkelig Kærlighed til en uværdig Musikanter lod sig drone nere i det italienske, i en Sø, der netop hed lago de maggiore.

— Hva har I faaen til Middag derovre, ku Madam Læssøe osse spørge, — og hvad maler den unge Købke paa? — Kyllinger med Agaarkesalat en Sommerdag paa Kastelsvolden, svarte jeg saa. Og saa lo Madammen og sagde jeg var en rapkæftet Tøs, der ku gaa ud i Kykkeneet til Femtine.

Digteren H. C. Andersen kom meget hos Madam

Læssøe, der saa jeg ham første Gang. Han var meget elegant med Pomade i Haaret og strivret Vest og Ring paa Fingeren. Femtine og mig ku høre helt ud i Kykkeneet, naar han sad og betroede Madammen om en Pige, han var forelsket i og som ikke vilde ha ham. Hun hed vist Lovise.

Det var paa den Tid, at Digteren havde udsendt et lille Hefte med Æventyr fortalt for Børn, og et af de kønneste var det om lille Idas Blomster. Jeg kendte godt den lille Ida fra et Bilde, som Christen havde malet, hun var Datter af Digteren Thiele, der boede ind paa Charlottenborg. En herlig Tøs med rød Kjole og gule Lokker, et rigtigt Ønskebarn med blaa Violøjne og Æblekinder.

En Gang imellem gik jeg osse ned til Strandvejen der begyndte, hvor senere Trianglen kom til at ligge. Det var saa sjovt at se paa Kaperkuskene, de holdt nemlig her med deres Vogne og kaprede Folk til Skovtur. — Vil Jomfruen inte op og køre, spurgte de, — værsenartig, stig paa, vi kører i næste Momang! Men det var bare Sludder det hele, de kørte aldrig før Vognen var fuldt besat og det ku gerne vare længe.

Det var underligt at spasere her igen paa sine ældre Dage og se, hvordan alt havde forandret sig siden man var ung og fiks i Faconen. Kapervognene var afløst af Dampsporvognen og Hesteomnibussen. Den grønne Indhegning, hvor tidligere Jomfru Winsløvs Høns og Kalkuner gik og græssede, og Øster-

bro's Mølle havde sin Plads, var nu stenbrolagt og overbroderet med Sporvognskinner. Hjørnelund, der laa paa Hjørnet af Kalkbrænderivej, som senere kom til at hedde Nordre Frihavnsgade, var forsvundet. Sankt Petersborg paa det modsatte Hjørne var ogsaa væk, det var her man sagde, at Russer-Zaren havde ligget i Kvarter den Gang Moskoviterne var paa Besøg i Danmark.

Men det var Bagermesterens vi kom fra. De var saa hyggelige. Rigtige Familiemennesker. Christen holdt især saa meget af sin Far, de spaserede lange Ture sammen. Jeg kan huske den Sommer, da Bagermesteren fik sine første Anfald af Brystkrampe. Christen var saa bekymret. — Har jeg gaaen for hurtigt, Far? spurgte han, da de kom hjem. — Ork nej, svarte Bageren, — det er saamænd bare den stærke Pibe jeg røg! — Jamen saa sku Fatter la vær og røge saa møje, sagde Madammen, — vi maa passe paa ham, Christen, kuns to Piber om Dagen! Men det var slets inte Tobakken, det var Hjerttet, og naar Hjerttet laver Knuder, saa er der intet at gøre, det ved man da.

Den gamle døde da ogsaa kort Tid efter og Christen var meget nedbøjet. Han døde selv ganske ung, kun nogle og tredive. Det var Lungebetændelse, men vistnok ogsaa paa Grund af et Bilde, som de ikke vilde ha inde paa Udstillingen. Og det var da ikke til at forstaa, saa dejlige Malninger han lavede. Men da var jeg inte hos Bagerens længer, jeg rejste da Familien flyttede fra Blegdammen ind til

Byen, jeg havde faaet en mageløs Kondition som Pige i Kykkeneet paa et Herresæde ovre i Fyn.

Ak ja, Østerbro i 30erne. Jeg kan se det for mig endnu. Haver, Marker, smaa nysselige Huse og Søen, Sortedamssøen, Lago de Maggiore, som hun kaldte den, Madam Læssøe. Jeg har ofte siddet i det høje Græs ved Søbredden og tittet paa Drenge, der fiskede og aldrig fangede noget. Sommer søndage tog Familien mig med ud paa Sejlture, saa laa vi stille midt ude paa Søen og spiste Pandekager, som jeg havde bagt, Pandekager med Solbærsyltetøj. Saa sang Købkesøstrene og fra de andre Baade lød osse Sang. Det lød saa øndigt, det gjorde det.

Naa ja, men saa rejste jeg altsaa over til Fyn. Aarene gik og jeg blev en gammel Pige. Ikke for det, Frierier skortede det saamænds ikke paa. Men jeg var bleven fin af at omgaas de fine. Jeg rynkede paa Næsen af en Kuskekasket og et Lakajliberi. Til Gengæld blev jeg en dygtig Kokkepige, saa dygtig, at da en af de unge Komtesser skulde giftes, bestemte Grevinden, at jeg skulde rejse med over til København og staa for Kykkeneet. Og det var netop her i dette Hjem vi flyttede ind, mig og Komtessen og hendes Mand. Hun var ikke saa fin paa den som mig, den unge Komtesse, hun giftede sig med en borgerlig, han var ansat i Krigsministeriet. Hun fulgte sit Hjerte, det ku hun tillade sig. Naa, men det var altsaa i Halvfjerdserne jeg kom tilbage til Østerbro, jeg var ungefær en fire, femmerhalvtreds den Gang.

Den gamle Pige sukker: — Ja, det var dét. Jeg begyndte paa Østerbro og jeg endte paa Østerbro. Og da Alderen saa smaat begyndte at trykke, sørede det unge Herskab saa mageløst for mig. Jeg fik et Værelse i Schwartzgade og ku nu selv sitte paa Vinduesforhøjning og titte i Glospejl. Herskabet besøgte mig ofte, ogsaa Børnene: Sofie og hendes Brødre. Jeg var deres egen gamle Larsine. Brødrene giftede sig senere, det gjorde Sofie ikke, da de Gamle døde overtog hun Leiligheden her og blev hele Familiens Tante Sofie.

Som sagt, det var dét. Men Østerbro i 50erne og 60erne kan jeg ikke fortælle Dem noget om, ved det at jeg altsaa sad ovre i Fyn paa de Tider. Vil De vide noget dér, sku De ta og dykke ner i Erindringerne, de staar i Bogskabet med Glasruderne og de grønne Silkegardiner. Tredie Hylde fra venstre. Og saa tak for Sludderen og god Fornøjelse. Det var helt rart at faa rørt Mundtøjet lidt!

ØSTERBRO I 50'ERNE OG 60'ERNE

Østerbro i 50erne: „Rosendal“ staar endnu, flankeret af høje Popler, rød- og gulkalket, med Solen glimtende i de sorte glacerede Tegl. „Det hvide Hus“ lyser op paa Hjørnet af Kastelsvejen. Søen ligger som i Købkes Dage, sivkranset med smukke bugtede Bredder, omgivet af idylliske kratbevoksede Stier. I Heldts Beværtningshave lyder den velkendte Rumlen fra Kegelbanen, og fra Jespersens Traktørsted længere oppe i Alleen høres Sang og Bægerklang fra oprømte Gravølgæster, akkurat som i Rosenkildes Tid. De tuteinske og classenske Haver strækker sig som før fra Østerbrovejen helt ned til Strandpromenaden og Sundet. Og det er Foraar: Februarkaadhed, Martsjubel, Aprilkuller Solstraaler i stadig bredere Striber ind ad Vinduerne og langt ind i Stuerne ellevild Fuglesang fra Trætoppene de første smaa blaa Violer kiggende frem under Løvet fra ifjor.

Foraaret ja, Østerbrovaaren. Classens Have i Begyndelsen af April. Foraarsregnen har skyllet Vinterens Sne i Grøfter og Smaasøer. Solen har tørret

de fedtede Stier, hvor Trærødderne rager op som krogede Gammelmandsfingre lige til at snuble i. Oppe i et Træ sidder Spætten og hakker løs, saa det lyder som Geværild fra de bevægede Dage i 1807. Egernet, lille, kvik og rødhaaret, springer i raske Sæt op ad en grønskimlet Bøgestamme, nynnende, pibende eller hvad det nu er for en Lyd den frembringer. Nede ved Smaasøerne, hvor krogede Elletræer vokser op gennem Vandspejlet, staar gamle, svære Birketræer, ensomme mellem Ask og Pil; deres slanke Afkom flokkes et Stykke fra over en lav Bakkekam paa Baggrund af den dybblaa Himmel, før Løvspringet med en Farve mellem Grene som raspet Mahogni.

Følfod bryder frem mellem Grøftkantens tottede Græs, cadmiumsgul, som Rørskoven okkergul nede ved Sortedamssøen i disse første Aprildage: Solpletter i det grønne.

Saa kommer Anemonerne, Gulstjernerne, Skovbunden ligner en gul og hvidprikket grøn Sommerkjole, og Kjolen plyndres for sin Stads af foraarsglade Østerbropiger, Smaatøserne fletter Anemonekranse, som de sætter i Haaret, de er selv smaa søde Primaveraer.

Aprilsoll

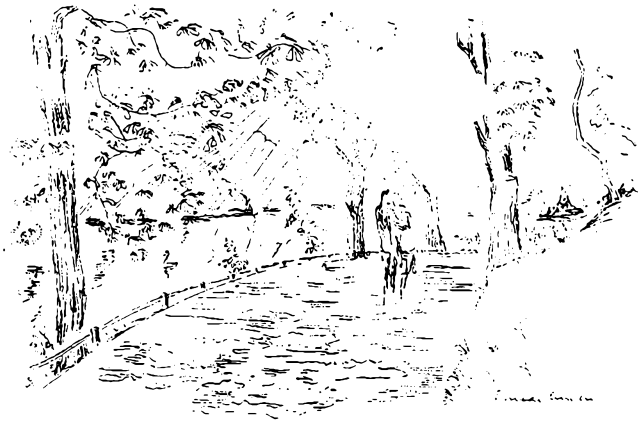
Borde og Bænke nymales i Heldts Beværtningshave. Skiltet over Indgangen friskes op med røde og blaa Farver. Sengetøjet soles paa Bukke paa Vejen foran Østerbrøhjemmene. Vinduer slaas paa vid Gab: der udluftes og sæbevaskes. Man graver

og river i Haverne. Madammerne køber Planter hos Gartner Danckert, de ser ikke paa Pengepungen, det er jo Foraar . . — den røde der, den gule, den blaa! Aurikler til Kanten om Rosenbedet, Krokus til Rabatten foran Husmuren, Cobæa og Liljer til Vindueskarmen.

Foraaret skrider frem, Dagene bliver længere, Solen lunere. Ahornens brunlige Blade folder sig ud. Kastanierne sveder og tænder fuldt Lys i de gyngende Fakler. Tjørnen spejler sit Brudeflor i Stadsgraven og Sortedamssøen, Frugthaverne staar i eet hvidt og lyserødt.

Og Længslerne løsnes og lever. Unge Mennesker gaar paa Volden i de lune Majaftner, paa Kærlighedstien, paa Strandpromenaden. Man sværmer og sjæler, man kyskes paa en Bænk under skærmende Bladhang. Oline bliver forlovet, Jeanette forført. Foraarskjolen krølles, faar en Rift, en Plet. Der sukkes og hviskes fra Krat og Buskads. Løfter bliver givet, tusinde Forsikringer. I de lyse Nætter drømmes vaagne Drømme, man kan ikke sove for Nattergalen, der jubler løs i Østerbrohaverne.

Saa kommer Juni og Sommer. Kapervognene ruller ud ad Østerbrovejen med glade Skovgæster, medens Gadedrengene slaar Vejrmøller langs Ruten og faar tilkastet Firskillinger og Sukkerkringler i Silkepapir. Slikkemutter foran Holmens Kirkegaard har faaet Solsejlet op over sin lille Bod med Kandisstænger og Sukkeræbler. Blomsterpigen ved Laagen til Kærlighedstien rækker sine Buketter ud

mod Forbipasserende og har rivende Afsætning. Møllerens Jeanette sidder paa sit Værelse og græder, fordi hun lod sig frarøve sin Dyd af en veltalende Digter. Oline gaar Tur med sin Hjerteven, der er ansat i Bankfaget, de mødtes en Aften i Maj og skal forloves til Pinse, saa hurtigt kan det gaa, naar det skal.

Solen skinner over det hele. Skinner ind ad Vinduet i det lave Hus ved Siden af „Rosendal“, hvor Magister Kierkegaard sidder bøjet over tætbeskrevne Kvartark. Skinner ind paa Førstesalen i „Det hvide Hus“, hvor nye Mennesker lever i Rosenkildes Stuer. Skinner paa gode og onde, paa unge og gamle, kendte og ukendte. Gyder Ungdom i gamle Hjerter, faar den bedagede Assessor til at trække i storternede Pantalons og gaa paa Frierfærd hos

Generalsenken i No. 7, faar den sure Cancelliraad til at stryge sin lille forkuede Madam over Kinden. Sætter Blomst i et Smil, en Sang, et Kys, i en Indskrift i en Bøgestamme i Classens Have: Jeg elsker Dig!

Og Solen skinner ind til Maleren Jørgen Roed og hans Familie, der bor i et Hus nede ved Sundet, ved Siden af Kalkbrænderiet med de hvide rygende Flaske-Skorstene.

Helene Roed er 10 Aar. Hver Dag spaserer hun paa sine smaa Ben fra Kalkbrænderiet ind til Danekvindeskolen i Voldenes København. Det gaar langsomt, for der er saa meget, der skal ses paa en saadan tidlig Junimorgen, der er saa meget, der skal passes. De brune Køer, der græsser paa Strandene: Karen, Maren og Lisbeth er hendes tre gode Veninder, de skal have et Strøg over Flanken og en Tot frisk Græs i Mulen, saa staar de der og glor saa henrivende enfoldigt efter hende, medens de svinger med Halerne og gumler paa Græsbuketten. Der er ogsaa Murerne, der arbejder paa det nye Hus oppe ved Kastelsvejen, de skal have et Godmorgen og et Fingerkys, især ham den glade sorthaarede, der rider øverst paa en Bjælke og synger himmelhøjt og skærende falsk: Du er rig, du er dajlig, o Syd! Saa er der Skovserkonerne, og det er næsten det allerbedste, dem sørger hun for at møde

oppe i Alleen mellem de to Kirkegaarde. Herlige Madammer, morgenglade som hun selv, ikke Spor gnavne af den lange Tur helt fra Skovshoved: Mutter Clausen, som kalder Helene et øndigt lille Englebarn, Signe Sivertsen, der spøgende skælder hende ud for den skinbarligste Djævlunge.

Inde under Østerport standser Helene op og giver nogle skingrende Hyl fra sig. Det lyder saa morsomt, naar det gjalder under Hvælvingerne. Julle Rosenkilde har gjort det før hende. Købkesøstrene velsagtens ogsaa. Oline, Jeanette. Østerports Hvælvinger har genlydt af mangt et ju-huuu fra overstadig Østerbroungdom. Ekkoet sang i Luften længe efter, at Voldporten faldt i 1858.

Paa Hjemvejen fra Skole hænder det, at Helene møder den gamle stokdøve Karl fra Petroleumsfa-

briken, der ligger op til Kalkbrænderiet. Han hedder Jacob og kører til Byen to Gange om Ugen i Bræddevogn og tager samtidig Varer med til Fru Roed. Han er stokdøv som sagt og kan hverken læse eller skrive, saa Fru Roed maa faa sin Mand til at tegne paa et Stykke Papir, hvad der skal købes. For Eksempel en Snes Æg, saa tegnes tyve Nuller i to Rækker, med en Høne ovenover, men i Parentes, for ellers risikerer man bare, at Karlen køber en Høne ogsaa.

Helene vinker til Jacob, men foretrækker at slentre langsomt hjem. Hun nyder disse Morgen- og Eftermiddagsture og savner dem stærkt, naar Sommerferien begynder. Sidst i Juli tæller hun Dagene til Dannekvindeskolen atter aabner sine Porte.

*

Midt i 50erne flytter Roeds op paa Østerbrovejen, i det lave Hus i „Dalen“ ved Siden af „Rosendal“. Den lille Marki er død. „Rosendal“ er overtaget af Vinhandler Waagepetersen, som nærer Planer om at udstykke den tuteinske Have til Villagrunde. Helene er nu en 13—14 Aar.

Waagepetersens unge Søn faar Danselektioner af selveste Balletmester Bournonville, der er engageret som Dansemester for Sæsonen. Helene og andre Piger og Drengene af Østerbroungdommen inviteres til at nyde godt af den kongelige Dansekunst. Der undervises i den store Sal med Nicherne og Hyndebænkene og den venetianske Loftsbelysning. Gulvet

er bonet, saa man kan spejle sig i det og falde paa Enden paa det, hvilket mange gør falder paa Enden.

Bournonville lærer de Unge at danse: Menuet, Francaise! Han lærer Drengene at bukke med Anstand, Pigerne at neje. — Naar du gaar ud af Salen, siger han til Helene, — skal du neje til Afsked, saa enhver faar Indtrykket af, at det er netop ham, du nejer for. Prøv! Lykkes det for dig, kan du tage Enkedronning Caroline Amalie i Haanden, hun er hidtil den eneste, jeg har set, det er lykkedes for! Og Helene nejer, men ser kun én eneste, den elegante, besnærende Bournonville. Og han lær godmodigt og tager hende i sine Arme og sammen valser de Salen rundt, Helene med Hjertet i Halsen og brændende Kinder — men du danser glimrende, siger Balletmesteren og afleverer hende med et elegant Buk ved de silkebetrukne Bænke langs Spejlvæggene. Kysser let hendes blege, fugtige Fingerspidser

*

Det var et Par smaa Glimt af Helene Roeds Østerbro i 1850erne. Nu springer vi frem til 60erne, til Skovgaard'ernes Østerbro: P. C. Skovgaard, Joachim, Niels, Suzette til Aggersborg og Rosenvængets Haver.

Vinhandler Waagepetersen har gjort Alvor af sine Planer om at udstykke „Rosendal“s udstrakte Parkhave. Fra Begyndelsen af 60erne dukker de

første Villaer op, hvor før den lille Marki spankulerede mellem sine kostbare Roser og Julie Rosenkilde spaserede gennem Lindealleen ned til Udsigtshøjen ved Sundet. Skovpartier udtyndes, Søer opfyldes, Veje anlægges. Hele Herligheden omgives af Stakitværk, Rosenvængets Villaby begynder sin Tilværelse, højtideligt lukket af Tremmeporte med Nøgle kun for Ejerne.

Maleren P. C. Skovgaard er en af de første, der bygger i Rosenvænget. Andre Malere følger efter: Marstrand, C. F. Sørensen, Frølich, Thorald Læssøe, den sidste en Søn af H. C. Andersens gode Veninde Madam Signe Læssøe fra „Dalen“ oppe ved Siden af „Rosendal“s Hovedbygning paa Østerbrovejen.

Justitiarius Adolph Drewsen, gift med Ingeborg Collin, Datter af den gamle Jonas Collin, H. C. Andersens Velgører, bygger ved Siden af Skovgaard. Kammerherre Krieger, Fru Heibergs trofaste Ridder, køber senere Marstrands Hus ligeoverfor Drewsens. Selv bygger Fru Heiberg nede ved Strandpromenaden og flytter i 64 ind med sine to vestindiske Plejedøtre. —

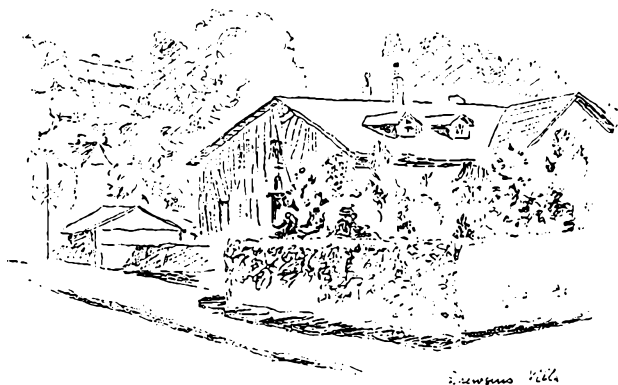
*

Erindringerne fører os ind i Rosenvængets hyggelige Lilleverden en Sommerdag i 60erne. Den stedlige Politibetjent sjokker rundt paa Villavejene med Hænderne paa Ryggen og keder sig. Her sker jo ingenting: Solen skinner, Blomsterne dufter, Na-

turen aander sit regelmæssige Aandedræt. Dagens Lyspunkter er Postbudet paa sin daglige Runde. det bliver til en Sludder opad et Havestakit. Eller Tjenestepigerne paa Indkøb med Spaankurv paa Armen, ogsaa de vil gerne sludre: Jensigne med bare runde hvide Arme, Amalie med Smilehullerne, Elise der er fuld af Fregner og griner som en flækket Træsko.

— Dér gaar Fru Heiberg, siger Betjenten til Postbudet. Og de tager begge til Kasketten. Men da Berømteden har passeret, strygende Rosenvengevejens Grus med sine lange Skørter, udtaler Postbudet, at hun i Grunden er en vigtig Madam, og fedtet tillige! Andre Steder faar han en Rigsdaler, naar han aflægger Nytaarsvisiten med Kasketten under Armen og det skyldige Buk. Men Damen dér undslaar sig sgu ikke for at stikke ham sølle 3 Mark! Betjenten nikker, at det nok kan have sin Rigtighed med Fruens Fedtethed. Han har hørt noget lignende fra Tjenestefolkene. Hun laaser Sukkeret inde i Bufetten og siger til Pigerne, at de skal æde det grønne med paa Radiserne . . . som om de var Kaniner! Men dejlig var hun nu, da hun optraadte. Det var Kaaanst!

Marinemaleren C. F. Sørensen hænger over sin Havelaage med lang Pibe i Munden og rød Fez paa Hovedet. Maaske er det gamle Lindetræ ved Laagen det selvsamme som det, han hvilte sig under i Middagstunden, da han som ung Malersvend dekorede Hovedtrappen paa „Rosendal“ med Blom-

sterranker og Espaliers i den lille Marki's Dage. Inde hos Drewsens er der Familiekomsammen. Flere af Collin'erne er repræsenteret. Adolph Drewsen er søgt ud i Haven sammen med H. C. Andersen, de staar ved Mistbænken opad Villamuren og snakker Blomster, som de begge elsker. Andersen er midt i et længere Foredrag om det fjollede i at kalde Sommergækken for Vintergæk herregud, det er jo netop Sommeren den gækker, naar den titter op af den snedækkede Jord, dér tidligt paa Foraaret! —

Skovgaardbørnene Joachim og Niels vandrer hver Morgen fra Rosenvænget til Gregersens Skole paa Frederiksberg. Suzette, Familiens yngste, leger i Haven sammen med Valdemar, Sønnen af Direktør Vedel fra Villaen inde ved Siden af. Men Legen va-

rer aldrig ret længe, for Valde er uvardi', Valde kradser! Valde er den senere saa bekendte Litteraturforsker Valdemar Vedel.

★

Saa er den Aggersborg midt inde i Classens Have, gemt bag høje Træer, næsten ikke til at finde om Sommeren, naar Løvet vokser tæt og grønt. Man vandrer ad snørklede Skovstier i Classens vildtvoksende Have og staar saa pludselig ved Bredden af en Sø, hvor Kastanierne dypper deres Grene i Vandspejlet. Og ude paa Søen ligger Vekselmægler Christian Aggersborgs idylliske Sommerhjem paa en grøn Ø: en Murstensbygning, men beklædt med Træ, dækket af Straatag, med Altaner og Balustre og udskaarne Træfigurer forestillende Karikaturer af Samtidens Professorer ved Københavns Universitet.

Vekselmægler Aggersborg og hans Kone er Skovgaardfamiliens Onkel Christian og Tante Lise. Christian Godtvejr, som Vekselmægleren kaldes. Naar han inviterer paa Skovtur, hedder det ikke: hvis, saafremt, ifald Vejret bliver godt. Næ, Onkel Christian siger bare: Paa Søndag tager vi i Skoven, Vognen holder for Døren Klokken 8, Vejret bliver straalende. Og saa bliver Vejret straalende, det slaar aldrig fejl.

Selv har Aggersborgs ingen Børn, men derfor savner de ikke Liv omkring sig. Sommerdage er Joachim, Niels og Suzette næsten lige saa meget

paa Aggersborg som i Rosenvænget. De sejler paa Søen med Onkel Christian og Tanterne. Det vrimler nemlig med Tanter paa Aggersborg: Tante Ane, der er Kusine til Tante Lise. Tante Wilhelmine, der er Søster til P. C. Skovgaard. Tante Mine og Tante Gine, Onkel Christians to ugifte Søstre. Rare gamle Damer allesammen, med Ringlelokker og Strikketøjsposer og Smaakager i rummelige Kjolelommer. Tante Wilhelmine er dygtig til at ro, saa naturligvis faar hun Lov til at slide i det med Aarene, medens Onkel Christian og Børnene ligger tilbagelænet i Baaden og kigger op i Trækronerne langs Bredden.

Familiens Kæledægge er en lille sortkrøllet Pudel, der hedder Flyga. Den er saa sød, den lille Flyga, saa venlig. Den logrer saa kraftigt, at Halen har slidt en stor bar Plet agterude paa Ryggen. Men naar der viser sig Rotter, glemmer Flyga at logre og stikker Halen mellem Benene og piber ynkeligt. Ganske vist er den anskaffet for at holde Rotterne borte, men .. — hva' skidt, siger Onkel Christian, — jeg kan sgu godt forstaa, at Dyret ikke kan lide de brune Sataner. Saaeh, saaeh, Fars egen, nu er den grimme Rotteka'l jo væk Aah, Tante Mine, tag og stik Flyga en Sukkerkringle, den kan trøste sig paa! —

Fra Kikkertværelset oppe under Strataget har man den berømte østerbroske Udsigt ud over Haverne til Sundet og Sverige. Sommerdage sidder man ved den lange Søkikkert og afsøger Sundet for Sej-

lere eller man indstiller den paa de fattiges Dyrehave, der ligger ude ved Kalkbrænderiet og faar et helt lille Folkelivsbillede med Nybodersfamilier samlet om Madkurven i det Grønne, Dans paa Tribunen, Kys i Krogene, Kastegyngen i Himmelflugt mellem grønne Trækroner og et rask lille Slagsmaal foran Ølteltet, Dannebrog vajende over det hele, smældende i Vinden.

Eller man nyder Sommeraftnerne paa Udsigtshøjen ved Strandpromenaden. Billedet er det samme som i Julie Rosenkildes Barndom: I Strandkanten gaar Fiskere med opsmøgede Benklæder og stryger Rejer med korte brede Net. Ude paa Sundet ligger Barkskibe og Skonnerter med slappe Sejl og venter paa gunstig Vind. Svenskekysten er skjult i en dimma af bare Sommervarme.

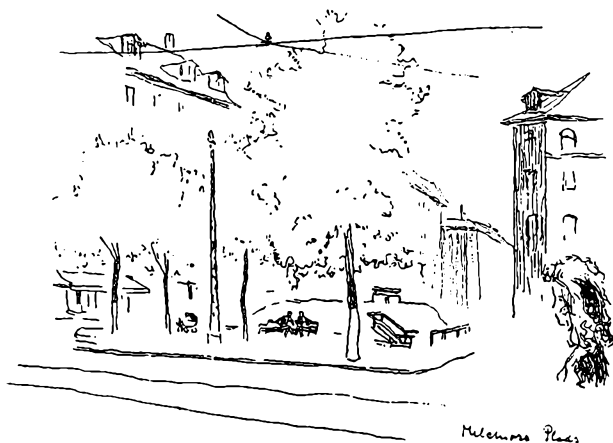
Her sidder hele Familien bænket paa Række og Geled, kun med Hovederne ragende op over den klippede grønne Hæk. Ikke saa underligt, at en Baadsmand, der har dyppet sig lidt rigeligt i de fattiges Dyrehave, en Dag stiller sig op foran dem med Hænderne i Siden og udbryder: — Det var da fandens til Billedgalleri!

Men om Vinteren rører der sig et helt andet Liv paa Aggersborg. Søen er tilfrosset og man løber paa Skøjter, hvor før man drev i Robaad gennem Andemaden langs Breddens Bladhang. Hele Østerbros Ungdom mødes paa Aggersborg Sø de frostklare Vinterdage, dog undtaget Tiden mellem 2 og 5, hvor der er fornemt Besøg: Prinsesse Thyra og Prins

Valdemar øver den ædle Skøjteløberkunst tilligemed Mor'en Louise af Hessen og flere af Hoffets Damer og Herrer.

Et opvarmet Værelse i Villaen er stillet til Disposition for de kongelige Gæster, det er en Ære og en Glæde for Vekselmægleren at vide sit Sommerhjem som Centrum for de høje Herskabers Vinterfornøjelser. Inde mellem Træerne i Classens Have staar tæt med borgerlige Tilskuere — saa, nu var der en Hofdame, der faldt paa Halen, men unge Prins Valdemar med Pelshue og Snorejakke løber til og bringer hende paa Højkant. — Se Prinsesse Thyra, hvor elegant hun bevæger sig over Isens Parketgulv i musikalske glidende Buer. — Hør den lyse perlende Latter fra de blonde Komtesser, der løber Troika med en gnistrende mørkhaaret udenlandsk Gesandt!

Begfakler er plantet i Sneen paa Søbredden. Flammelyset glimter i de sølvblanke Snabel-skøjter. Aggersborg-banen danner Scene for et højkongeligt Balletdivertissement med Østerbroungdom som betagede Tilskuere.

ROLIGHED

Historien om H. C. Andersen og Østerbro begynder som den er ved at slutte, en Eftermiddag sent i Juli 1875, paa Melchior'ernes Landsted „Rolighed“ ude ved Kalkbrænderiet.

Den gamle syge Digter sidder paa Altanen udenfor sine Værelser, i en dyb Lænestol, hyllet i Tæpper trods Sommervarmen. Han hviler det voksblege Hovede mod Lænestolens Øreklap. Ansigtet er indfaldent. De tunge Øjenlaag lukkede. Næsen springer skarpt frem over den indfaldne Mund, en Haarlok hænger ned over den hule Tinding, hvor Sveddraaberne pipler frem som fine Dugdraaber.

— Konferensraaden sover, konstaterer Tjeneren Jens, der har Ordre paa at tilse Digteren hver Time og give Besked, hvis der er nogen Forandring. Men der er ingen Forandring, har ikke været det de sidste Dage. Den gamle Digter ligger hen i en Døs, vaagner kun, naar han bæres fra Sengen ud paa Altanen og tilbage, løfter de tunge Øjenlaag for et sløret Blik, sukker og falder hen igen.

— Konferensraaden sover, meddeler Tjeneren Fru Melchior, der sidder nede i den store Dagligstue og skriver Brev til en Veninde. Og Fru Melchior nikker og fortsætter sit Brev: — vor kære Ven har det godt, skriver hun, — han lider ikke, Smerterne er forsvundne. Men han mister Kræfter hver Dag, der er ingen Tvivl, hvor det bærer hen

*

Digteren drømmer. Han smiler i Søvn. Han er langt borte, Aartier væk, Mile væk, han er i Odense, i Barndomshjemmets lille Stue, hvor Balsamine og Reseda blomstrer i Vindueskarmen og den gamle Dragkiste staar for Endevæggen dækket med Nips og Glas og malede Kopper. Far'en sidder ved Værkstedsbordet i Hjørnet og bagflikker Vægterens udtraadte Støvler. Hans Christian har gemt sig i Forældrenes Alkoveseng, der er sammentømret af Brædder fra Træstilladset, der bar den afdøde Grev Trampe paa lit de parade. Han ligger bag det tættiltrukne Kattunforhæng og lytter til Far'ens Sko-

magerhammer mod Vægtersaalen, lytter til Musene, der gnaver i Panelet, til Mor's Snakken ude i Køkkenet med Genbokonen. Han er alene med sine Tanker og Drømmerier, Verden er lukket ude, kun Hjemmets kendte, hyggelige Lyde trænger ind til ham.

Men saa kigger en Solstraale ind gennem en Sprække i Forhænget, to, tre, flere . . . en hel Flom af Sollys, der løfter ham ud af Alkoven og op gennem Loftslugen til den lille Have, der vokser i Trækassen udenfor Tagrenden. Hans Christian sidder paa en Skammel under et duftende Rosentræ. Ved hans Fødder snor sig Ærteranker og Convolvulus. En Sommerfugl blafrer med gule Vinger paa et grønt Hjerteblad. Zirgræsser stritter med sribede Vimpler mellem dunet Krusemynte og fløjlsbladet Akelaje. Blegblaa Markblomster nikker med deres Klokkehoveder og ringler fine Sølvtoner, der kalder en lille lyslokket Pige frem i Genbovinduet. Hun er fattig som han selv, men sød og yndig, med klare blaa Barneøjne og lyse Lokker. Hun træder ud i Hans Christians Blomsterhave og sætter sig ved hans Side paa Skamlen under Rosentræet. Hun stikker sin lille varme Haand i hans og læner det lokkede Hoved mod hans Skulder: . . . — Fortæl, Hans Christian, beder hun og ser paa ham med sine store blanke Øjne.

Og Hans Christian fortæller. Han tryller Dag til Nat. Skaber Maaneskin i Æventyrhaven og lader Blomsterne inklinere for hinanden og holde Bal.

Violerne bukker for Hyacinter og Krokus og danser Vals. Roserne tripper Menuet. Nelliker og Liljekonvaller tager hinanden i Hænderne og danner Kæde. Valmuer og Pæoner leverer Musiken og blæser i Ærtebølge, saa de er helt røde i Hovederne. Men henne under et Skræppeblad sidder en stor fed Skruptudse og stirrer paa dem med runde Øjne — hu, tag den væk, siger den lille Pige. Og Hans Christian tryller den væk, skaber igen Sol og Lys og Sommer, bryder en Rosenknop af Træet og sætter den i Brystudskæringen paa den lille Piges Kjole.

— Fortæl mere, hvisker den Lyslokkede og Hans Christian fortæller videre. Han deklamerer af „Abor og Elvira“, Tragedien om Død, Elskov og Taarer, som han digtede nede under Stikkelsbærbusken i Gaarden og høstede megen Ros for Han skildrer sin Optræden paa Odense Teater som Page i lyserød Silke, Publikums Hyldest, Blomsterbuketterne Han fortæller om Prinsen, der steg op fra Kinesiens Land under Odense Aa og klappede ham paa Kinden og vilde tage ham med til sit Kejserrige og gøre ham rig og berømt

— Og naar jeg først er rig og berømt, siger Hans Christian og lægger Armen om sin lille Veninde, — saa gifter vi os, vi to. Jeg bygger dig et Slot og du bliver selv berømt og fornem og kører i Guldkaret med seks hvide Heste, medens Konger og Prinsesser bøjer sig for dig

— Vrøvl, siger den Lille med eet og rykker sig

bort fra ham. Og hun er ikke mere den blide lyslokkede Veninde fra Genbovinduet, men en tvær Tøs med tjavset Haar og haarde, kolde voksne Øjne. — Vrøvl, siger hun foragteligt, — Tragedien gjorde ikke Lykke, den blev kaldt Aborre og Torsk! Paa Teatret grinte man ad dig! Og Prinsen var slet ikke fra Kinesiens Land, det var en rigtig levende, fornuftig Prins, der sagde du skulde lære et Haandværk og ikke bilde dig noget ind. Jeg gider ikke høre paa dig mere, du er gal ligesom din Farfar, sindsvag Du med din dumme Fantasi!

— Ja, han med sin dumme Fantasi, gentager en Stemme fra Æventyrene, den kedelige Cancelliraads, — at bilde Barnet ind, at Blomsterne gør Kur til hinanden, at de holder Bal og at Valmuer og Pæoner blæser i Ærtebølge, saa de er ganske røde i Hovederne det er den dumme Fantasi!

— En Digtersjæl, indskyder Papegøjen fra Lykens Galocher, — men uden Besindighed, gaar for højt i Naturtonerne, derfor skal han kanøfles. Næ, lad os være Mennesker, sig noget man kan le af, Latter er den højeste aandelige Standpunkt!

— Ja, lad os grine ad ham, raaber de københavnske Madammer, — gi' ham igen for hans „Pjat pjat“. Har I hørt de komiske Historier, der gaar om ham. Han tror dem velbevarede hos Vennerne, men de siver ud, de siver ud. Vi har ham paa Naal i Raritetskassen, i Bur i Konstkammeret. Hvem vil se vor berømte udenlandske Orangutang kun 8 Skilling!

Digteren drømmer videre. Han er i Andegaarden: Gæssene snadrer, Duerne bryster sig og kurrer, Hanen staar paa Taget af Høsehuset og galer med Lokomotivkraft. Selv er han en lille Skrælling af en Ælling, født i et fattigt Bondehus paa Landet, for første Gang paa Besøg i den store Andegaard.

— Sikken en, siger Ænderne og griner bredt. Hanen kigger paa ham, først med det ene Øje, saa med det andet. — Ja, hvad er han for En? Har han Dan-nelse næ, det har han ikke, det ser man straks. Væk med sig!

— Kan han bryste sig og danse, spørger Duerne. — Heller ikke. Væk!

— Men han er saa rar, siger de andre Ællinger, — han kan lege med os, lad ham blive!

— Ja, ja da, afgør Hanefar, — saa lar' vi ham blive. Men pas paa han ikke bliver for hjemmevant, saa faar han bare Højhedsvanvid. Duk ham, husk det!

Og Ællingen er lykkelig. Nikker og nejer til alle Sider. Saa begynder den at nippe lidt hist og her: et Straa, en Stump Regnorm, et grønt Blad. Men straks kommer Kalkunen farende, den har Meislings Ansigt, oppustet, sprutrødt: — Hva' Fanden, er han der, den Umulius, Shakespeare med Vampyrøjnene. Latin kan han ikke, Græsk kan han ikke, men digte hør blot, hvad han skriver, Kvajet: — Moder, jeg er træt, nu vil jeg sove, lad mig ved dit Hjerte slumre ind! Hva' Satan er det for noget dumt Flæberi?

Vinden tager Ordet, den har Øvelsen, Digteren har selv givet den Mæle. Den hviskede i Takkelagen paa den lille Smakke, der førte Hans Christian over Storebælt. Den løb over Kornet paa de sjællandske Marker. Den suste i de septemborgule Lindetræer for Foden af Frederiksberg Bakke, ruskede i Ahornen paa Volden, fór syngende gennem Vesterport og klaprede med Vinduet i et lille Kviøtkammer i Ulkegade, i Dybengade, i Vingaardstræde

— og i Bredegaden i Slagelse lærde Skole hos Rektor Meisling. —

— Jeg kiggede ind til Hans Christian i Dybengade, fortæller Vinden, — det var en sen Aften.

Drengen laa i sin Seng. Han havde et tændt Lys paa Kommoden og læste i en Teaterplakat fra Balletten „Armida“. Hans Øjne straaledede, han saa kun eet Navn, sit eget: En Trolld — Hr. Andersen!

En Aften noget senere var jeg i det Kongelige, fortsætter Vinden, — Døren stod aaben og jeg fór ind. Der saa jeg Hans Christian i „Zoraime og Zulnar“, han var en Kriger, der trak Triumfvognen, dog ikke sin egen. Det var en Januaraften, jeg blæste gysende koldt; Damerne i Parkettet trak Silkeschawlet tættere om de nøgne Skuldre, men Hans Christian frøs ikke, han havde Feber af Stolthed.

I Oktober var jeg igen paa det Kongelige som Trækvind. Da optraadte han i Trikot og lignede en skoldet Gris en flaaet Kat, sagde Prinsesse Caroline Amalie.

Saa var der en Augustdag Aaret efter, hvor jeg puslede lidt rundt i Gaderne omkring Nikolaj. Jeg kiggede ind af Vinduet til den lange Andersen, han sad ved Fyrretræsbordet og læste for Gud ved hvilken Gang i et Tidsskrift, der havde trykt en Scene af hans dramatiske Digt „Røverne i Wissenberg“!

Næste Gang var hos Meislings i Slagelse. Det var baade en Komedie og en Tragedie. Naar jeg fór forbi Ruderne i Skolestuen, hørte jeg Rektor tordne og kalde Andersen for et langt Spektakel, en Drønert, en Kvajpande. Men om Søndagene var Tonen en helt anden, Pultene blev rykket ud af Skolestuen og Meisling puttede det lange Menneske til Andersen i en Barnevogn og trillede rundt med ham

og morede sig kosteligt. Eller han kommanderede ham til at lege Panteleg og lade sig kysse af Tjenestepigerne. Andersen fandt sig i det altsammen, halvt bedøvet af Rædsel ikkesandt Andersen?

Nogle Aar efter strøg jeg om Hjørnet ved Amagertorv og var lige ved at rive Hatten af en ung Dandy i fløjlsforet Figurfrakke med Stok og Randershandsker. Damerne vendte sig efter ham — han er jo nydelig, hviskede de, — ikke det mindste grim. Og saa skriver han saa dejligt, han er ganske bestemt et Geni!

Det var Andersen, den fattige Skomagerson fra Odense, Kvajpanden fra Slagelse lærde Skole, Flæbe-Hans, Sumpplanten, Komadieskriveren, Digteren, som fik Gage af Staten og bevægede sig hjemmefant i de kongelige Palæer.

*

Digteren gisper i Søvn: Han er i Ulkegade, hvor blonde, fede, rødsminkede Salsdamer hænger ud af Vinduerne og raaber til ham. Han er i Hamburg, hvor de samme Scener gentager sig. Og han er hos Meislings, paa Kvistkammeret sammen med Madam Meisling, der byder paa varm Punch og sine egne tvivlsomme Ynder.

— Jeg bliver magrere og magrere, klager hun, — føl en Gang, Andersen jamen, saa tag dog ordentlig fat, Menneske, staa ikke der og buk og stryg mig om Flankerne, som om jeg var en Buko. Har De aldrig elsket, lille Andersen? Gud, hvor er

De grøn! Styr Dem ud i'et, Andersen, vær brutal,
vær dejlig!

.... Dagbogen bliver levende og snakker med:
Kan du huske, Hans Christian, da du knælede foran
Alteret i Sankt Mikkels Kirke i Slagelse. Nok var
hun fræk og rødhaaret, den meislingske Madamme,
men hun var Kvinde og du havde følt dig fristet
trods din store Hjerteangst. Nu svævede hun for
dit indre Blik og forstyrrede din Andagt. Kristus-
skikkelsens udbredte Arme blev til hendes graadige
Favn. Duften fra Voksllysene blev til en Em af
Punch og Violparfume. Det var hendes Skørter, der
raslede, naar Kirketjeneren trak Gardinerne fra
Spidsvinduerne.

Og kan du huske paa Valdemar Slot en Dag i
Maj. Du stod i Riddersalen foran et gammelt Maleri
af en Adelsfrøken af den juelske Slægt. Vidunder-
lig var hun, med store skælmske blaa Øjne og et
Smil, der var baade himmelsk og jordisk. Hendes
skønne Ansigt og dejlige Former var forlængst ble-
vet til Støv, men Manden vaagnede i dig, Blodet
bruste, du ønskede hun vilde træde ud af Rammen
og være Kød og Blod — O, giv mig en Brud,
hviskede du, — mit Blod vil Kærlighed, mit Hjerte-
vil det!

Og Kvinden traadte ud af Billedet, men det var
ikke den skælmske Adelsfrøken, det var den blide
brunøjede Riborg fra Faaborg. Hun gav dig Haan-
den og I spadserede i Skoven, du læste Digte for
hende og hun rødmede for dit forelskede Blik. Hun

bandt dig en Digterkrans af Egeløv, det eneste hun kunde give dig, hun der allerede havde lovet sig bort til en anden

Efter de brune Øjne kom de blaa igen: den nitenaarige Louise Collin hun var saa hvid, din Hjertenskær, som skabt af Vaarens friske Sne og Morgenrøde! Hun blev din tabte Rose, men du troede at finde en ny i Sophie Ørsted, der havde siddet paa dit Knæ som Barn og givet dig Kys for dine Historier. Nu var hun voksen og gav dig Smil, men ingen Kys. Du var en ældre Herre paa 32.

Saa var der den unge Komtesse paa Børringe Kloster i Skaane, Mathilde Barck, sød og yndig. Du kyssede hende i Tankerne ved Afrejsen fra Malmø, da hun stod paa Molen og vinkede til dig med sit hvide Silkeschawl. Mere blev det heller ikke til med Mathilde.

Jonna Drewsen med brune Fletninger og mørke alvorlige Øjne den dejligste Rose i Drewsens Rosenvængehave. Og den fyrige Romerinde, der sendte dig ildnende Blikke paa via felice, hende drømte du vaagne Drømme om i Solskinnet paa Amfiteatrets Trin i Verona; hende tænkte du paa, da du faldt i Betagelse over den dejlige Marmorvenus i Laurbærlunden paa Isola bella.

Jenny Lind husker du, da hun sang i Løngangen ved Christiansborg, paa Teatret i „Regimentets Datter“, i „Søvngængersken“. Hun strøg dig med blide Hænder over Haaret og kaldte dig Barn og Broder. Søster blev hun for dig, aldrig andet

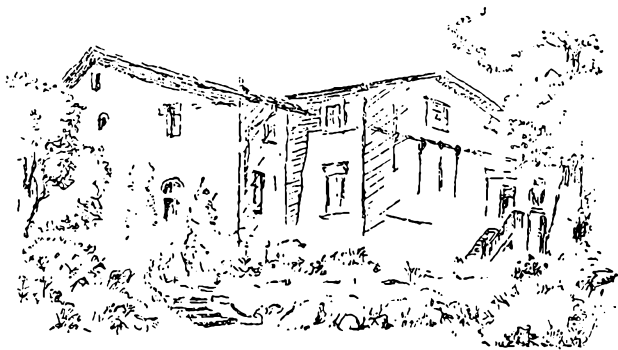
.... Nej, Kys fik du ikke, Hans Christian, men
saa digtede du om dem:

Rosenknop saa fast og rund,
dejlig som en Pigemund!
Jeg dig kysser, som min Brud,
yndigt mer du springer ud.
Nok et Kys dig Læben sender.
Føl, hvor jeg brænder!

Jeg vil skrifte, som sig bør:
Ingen har jeg kysset før!
Ingen Pige venter mig,
Rose, jeg maa kysse dig!
Ak, du ej min Længsel kender.
Føl, hvor jeg brænder!

Med hvert Kys du faar en Sang,
naar du da er Støv engang,
Sangen kalder dig ihu,
ingen kyssed mig, kun du.
Kun ved dig jeg Kysset kender.
Føl, hvor jeg brænder!

Danmarks Døtre ved min Grav
sige for hver Sang jeg gav:
Han just havde Kys fortjent!
Herligt sagt, men lidt forsent,
løn mig, mens jeg er ilive!
Kys I mig give!

Fra Skovgaardens Have

Den gamle Digter vaagner af sine Drømme. Fru Melchior staar lænet over ham, stryger hans hede Pande, lægger en hvid Rose mellem hans Hænder — en Hilsen fra Haven, hvisker hun.

En Hilsen fra Haven. Fra „Rolighed“s dejlige Have. Digteren fører Blomsten til sine Læber, smiler og falder hen igen. Rosenduftcn kalder Minderne frem Vel var der herligt under Cypresserne og Orangerne ved Santa Clare, i Leksands Birkeskove, ved Genfersøen, paa Gisselfeld, Holsteinsborg, Basnæs, men Længslen førte altid tilbage til „Rolighed“ og Rosenvængets Haver. Her vandrede du de mange Somre, her plantede du den Bøg, som Aar for Aar vokser sig større og tættere. Du samlede de fattige Blomster fra Mark og Skov og plantede dem i Melchiors Have. Du fandt Skønheden

der, hvor ingen anden søgte den: hvor smukt lyste den ikke op, den foragtede Fandens Mælkebøtte med sit lysende gule i de grønne Plæner, saa let og luftigt i sin Ablomstrings fine Taageskikkelse. Køkkenhavens oversete Vækster lod du blomstre i Prydhaven mellem Liljer og Roser: Artiskokkens Pragtblomst: Hindustans Lotus! Gaaseurten hentede du frem fra Ubemærketheden hvilken sød lille Blomst med Guld i Hjertet og Sølv paa Kjolen!

Paa Rosenvængets stille Villaveje kørte du den lille Viggo Drewsen i Legevogn, og mange Aar efter, da han kom hjem fra Dybbøl med saaret Ben, kørte du ham de samme Ture, men i Rullestol. Han red paa dit Knæ som Barn paa Havebænken mellem blomstrende Akacier. Du skrev ham en Sang. Nu var Barnet blevet en Mand — Verdens vilde Strid forstaar du ikke — nu forstod han den!

Her i Rosenvænget besøgte du Maleren Thorald Læssøe og læste højt for ham og Skovgaardsbørnene af „Tante Tandpine“. De kedede sig, de søgte ikke at skjule det. Suzette hviskede til en Veninde: — Som han dog snakker! Da tænkte du paa den lille Herregaardsfrøken, der lyttede til dine Historier med stive, forundrede Øjne, og da du spurgte, hvad hun syntes, svarede med de selvsamme Ord: — Ih, som du dog kan snakke!

Her ilede du ud til Hanne Heiberg i hendes Villa ved Strandpromenaden. Du havde hørt om Rygtet, der satte Jer to i Forbindelse med hinanden: man sagde, I tænkte paa at gifte jer. Tanken pirrede dig

trods alt, Fru Heiberg er jo nu en Gang Fru Heiberg. Men da du fandt den stolte Dame med Nældefeber og rødt Udslet paa Halsen, flygtede du, fuld af Rædsel for at blive smittet.

Her tænkte du ogsaa paa at bygge din egen Villa. Den skulde være noget i Smag med Hanne Heibergs, men alligevel saa helt anderledes. Der skulde være Vinterhave med grønne Planter og ind imellem Buster af Oehlenschläger, Ingemann, Thorvaldsen, Dickens Her vilde du sidde og digte nye Æventyr, ganske alene og dog i Selskab. Og Haven skulde være som „Rølighed“s med Markens og Skovens oversete Planter mellem Herskabshavens Liljer og Roser.

Her paa Balkonen foran dine Værelser sad du mangan Gang og betragtede Udsigten over det glitrende Sund. Du saa det skifte i Farverne efter Vejret, fra violblaat over bleggrønt til violet. Herfra var du Vidne til Luftskipper Wivels Ballonfart over ad Svenskekysten til. Sammen med Melchior hilste du de melchiorske Handelsskibe velkomne tilbage til Danmark, naar de stævnede forbi Kalkbrændet for at kaste Anker paa Københavns Red. Her har du lyttet til Øresunds Bølger, til Maagernes Skrig og Flagets Blafren i Haven. Du har lyttet til Solsortens Fløjten i Trætoppene og Nattergalens Jubel i Budskadset. Den friske Saltvandsbrise og Duften fra Engene og Blomsterfloret bragte dig Helse i dine første Sygdomsaar, nu forsøder de dine sidste Dage og Timer.

Forleden drømte du, at du allerede var borte, men at der voksede grønne Skud ud fra dine Lemmer. En skøn Drøm, symbolsk og forjættende, Begyndelsen til et nyt og dejligt Æventyr. — Se, sagde du, jeg er ikke død, jeg blomstrer frem igen til Foraaret!

Naturligvis, der er ingen Død. Solen gaar ned, men staar op igen næste Morgen. Blomsterne visner, men gror frem igen til Foraaret. Livet fortsætter, lad saa blot Cancelliraaden snakke haanligt om Mørke og Udslettelse og det er den dumme Fantasi.

Æventyret dør aldrig. —

H. C. Andersen's Verden hos Melchior

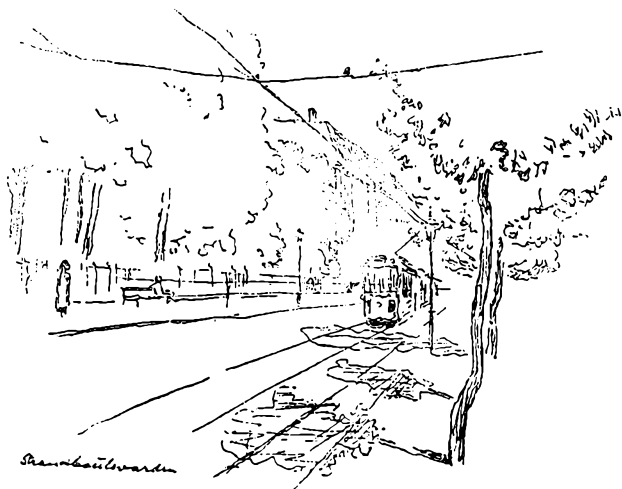
DET GAMLE HJEM IGEN

Og saa sidder vi igen i det gamle Klunkehjem i Østersøgade. I Dagligstuen med Plydsmøblementet og Lavendelduften. Piphans gynger i sit Bur i Karnappen. Støvet danser i Solstriberne, der falder ind gennem de smaarudede Vinduer. Tante Sofie nikker til os fra Elfelt-fotoet over Medaillesofaens Antimacassar. — Nu er det min Tur, siger hun, — Østerbro fra 80erne til Aarhundredskiftet og opefter, der kan jeg fortælle!

Og vi lader Tante Sofie fortælle.

Da hun var lille Pige laa det meste af Classens Have hen som Byggepladser. Lipkesgade var i sin Vorden, Livjægergade, Willemoesgade, Ringstedgade Søen var reguleret, Sivskoven forsvundet, Kærlighedstien langt fra at være den tidligere saa idylliske Promenade mellem Krat og Buskads.

— Men dejligt var her nu alligevel paa min Barnheds Østerbro, siger Tante Sofie. — Aggersborg stod endnu paa sin grønne Ø i Classens Have, omend haardt trængt af Stenkolosserne, der hurtigt dukkede op bag Byggepladsernes Plankeværker.

„Rosendal“ oplevede sine sidste Dage med Butikker i Stueetagen. „Det hvide Hus“ lyste op paa Hjørnet af Classensgade med sine Minder om Rosenkilde og Julie Sødring. Og oppe ved Nyboder, hvor tidligere Østerport havde sin Plads og senere den frie Udstilling kom til at ligge, der holdt Kapervognene og Charabanc'erne, der kørte ud ad Strandvejen til Charlottenlund og Klampenborg. Naar Familien skulde paa Skovtur, fik vi Børn Lov til at tage i Forvejen op til Holdepladsen og agere Lokkeduer for Kaperkuskene, paa den Maade blev Vognen hurtigere fyldt og Afgangstiden fremskyndet. Eller vi tog med Dampsporvognen fra Trianglen, hvor der var Ventesal i et Konditorværelse hos Bager Larsen

i No. 58. Men jeg foretrak nu Kapervognen, det var det hyggeligste. Dampsporvognen lavede saa meget Halløj, den hvæste og spruttede, og i Blæsevejr kunde det hænde, at Røgen fra Skorstenen slog ned i Vognen, saa der blev en Os.

Vi havde en lille Have oppe ved Kastellet, der tog vi hen om Aftenerne og Søndagene i For- og Eftersommeren. Vi havde Mad med i en Kurv, og Service og Kaffekande. Saa sad vi i Lysthuset og havde det hyggeligt. En Dag min Far gravede i Haven, tabte han sin Vielsesring, vi ledte og ledte, men den var ikke til at finde. Næste Aar, da Far tog Kartoffler op, sad den om Maven paa en Kartoffel, der var vokset op gennem Ringen. Den forlovede Kantøffel kaldte vi den, og mine Brødre tog den med til deres Botaniklærer, som indlemmede den i Skolens Samling — dog uden Fars Vielsesring.

Heroppe ved Kastellet spillede jeg senere Lawn Tennis paa Mogensens Baner bag Dronningens Mølle. Ikke som unge Piger nutildags i meget korté shorts og stramtsiddende Jumper, men i højhalset Bluse med lange Pufærmer, med Hat og Slør og Handsker og flere Lag fodlange Skørter med Flæser. Om Vinteren løb vi paa Skøjter paa Stadsgraven, Vanilleisen kaldte vi den. Eller paa Aggersborg Sø. Eller Sortedamssøen, det var det nærmeste, lige tværs over Gaden fra Huset her. Om Sommeren sad vi i Lysthuset for Enden af Baadebroen og drak Kaffe under kulørte Lamper. Og vi sejlede paa Søen i de smaa stinkende Petroleumsmotor-

baade, der gik i fast Rutefart mellem Østerbro og Peblingsøen. Baadfører Clausen var vores gode Ven. Han havde i sine unge Dage gaaet paa Langfart som Styrmand, nu kløvede han Sortedamssøens Smaabølger med „Neptun“, „Oscar“ og „Svanhvide.“ Han sagde altid til Herrerne, der jo dengang gik med høje Silkehatte: — Pas paa Kakkelovnsrøret, naar vi gaar under Broen! Men de passede ikke altid paa, og saa kunde det hændes, at Silkehat-ten blev til en chapeau claque.

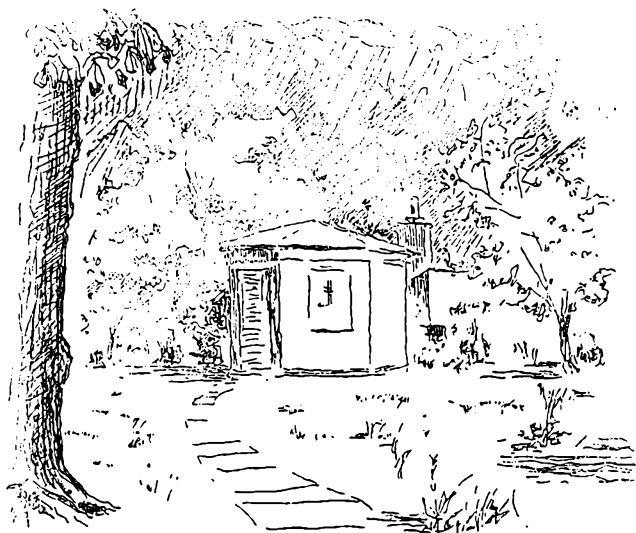
I Øster Allé under de gamle Lindetræer red jeg Promenaderidt med mine Veninder. Vi lærte at ride i Lørups Ridehus. Min Far og mine Brødre kørte paa Velocipeder med højt Forhjul og lille Baghjul, Væltepetere kalde man dem, og de væltede skam ogsaa ofte, især i Begyndelsen og i Svingene. Her paa Øster Allé foretog jeg ogsaa mine første Ture paa Bicycle med pneumatiske Ringe. Men det var uskønt af en Dame at sidde overskrævs paa en Cycle, sagde en af Familiens gode Venner Kaptajn Bærentzen, — det kan ikke forenes med en ungs Dames Værdighed!

Jeg kan huske, da en Hval strandede paa Kysten nede ved Strandpromenaden. Den laa udstillet paa Pladsen ved Lautrups Baadebyggeri og havde Gabet opspilet, saa man kunde spasere lige ind i den. Det kostede 5 Øre. Vi kaldte den Jonas Jonas Lie! Det skulde være Jonas's Lig! Den stank forfærdeligt over hele Østerbro, men den var jo en Seværdighed.

Jeg kan ogsaa huske Harder, der var Kusk paa Hestesporvognen, der kørte fra Trianglen op ad Øster Allé til København. Om Sommeren var det ingen Sag at sidde paa Bukken, men om Vinteren, i Snefog og Blæst, kunde han jo nok trænge til en Hjertestyrkning. Den fik han blandt andet om Morgen, naar han kørte ind med Østerbros Grosse-rere og Embedsmænd. Et Stykke op ad Alléen gjorde han Holdt, steg af og gik hen til sin Forlovede lille Marie, der tjente i Skjoldsgade. Her drak han sin Morgenkaffe paa Huggeblokken i Køkkenet, medens Passagererne sad nede i Vognen og frøs og ventede. Man fandt ikke paa at protestere mod dette Ophold i Køreplanen, man kendte jo Harder. Østerbro var saadan set een stor Familie.

Mine Brødre gik i Krebs'es Skole hos Krohn henne i Stockholmsgade, hvor den forgyldte Hane glimtede over Indgangsdøren. Den Hane var et lysende Symbol. Den stod ogsaa afbildet i Læsebogen, og naar Drengene havde været artige og flittige, skulde de lægge Bogen under Hovedpuden og se efter næste Morgen, om Hanen havde lagt et Guldæg. Det havde den, det vil sige en To-Øre, eller naar det gik højt en Fem-Øre, som straks blev omsat i Sukkerkugler eller Kandisstænger fra Slikkemutter i Willemoesgade, hvis den da ikke blev brugt til de forbudte, men netop derfor meget eftertragtede Duke-Cigaretter.

Om Eftermiddagen legede mine Brødre paa Bygepladserne, hvor de nye Gader mellem Østerbro-

Bygningen fra Aggersborg med Stenvejens Havn

gade og Strandboulevarden dukkede op. De nolede lange Staver fra Tømmeret til Slagsmaal. Lipkesgade og Willemoesgade gik i Krig mod Hinrichsensgade, der senere kom til at hedde Ringstedgade. Østersøgadedrengene, hvortil mine Brødre altsaa hørte, gik mod Schwartzrødderne, det var Knægtene nede i Schwartzgade. Saa gik den vilde Strid paa indbildte fnysende Gangere og rullende Dystvogne over den nylagte Stenbro, hvorunder tidligere Gartner Hinrichsens store Asperges- og Rabarbermarker strakte sig langs Classens Haver ned mod Sundet.

En af mine Brødres Kammerater, han hed Georg, kom en Gang i Kampens Hede til at slaa en Tand ud af Munden paa en Modstander. Værs'god maatte han Dagen efter op og gøre Undskyldning hos Ofrets Far, der til alt Held var Tandlæge. Men Georg var ikke stolt af at gøre Undskyldning, da han mente, at Krig var Krig. Saa ringede han paa og spurgte om det var her, der boede en Glarmester. — Næ, svarede Tandlægen lidt forundret. — Ja, saa maa De meget undskylde, sagde Georg. Og saa var den klaret.

„Rolighed“, hvor H. C. Andersen døde i Femoghalvfjerds, laa endnu paa Kalkbrænderivej ved Rosenvænget. Her spaserede jeg ofte og kiggede ind i Haven, hvor den gamle Digter havde vandret mellem Roser og Markblomster. Det lille Rosenborg kaldte man Bygningen, og det var ogsaa en Slags mindre Udgave af det rigtige Rosenborg med Taarne og Altaner og Zirater. Bøgetræet, som Æventyrdigteren plantede i Melchior'enes Have, voksede endnu og havde en stor tæt Krone. Og en sjælden udenlandsk Busk, hvad den nu havde for et Navn, stod med fine sribede Blade opad Husmuren, det var om den, man fortalte, at en Gæst en Gang i Distraction stod og rev i Bladene, saa Andersen tilsidst blev irriteret og skrev en Seddel, som han i Smug heftede paa Grenene. Stor blev Gæstens Forbløffelse, da han opdagede Sedlen, hvorpaa Digteren havde skrevet: Ikke pille ved mine Blade!

Det hændte, at jeg mødte Georg Brandes i Rosen-

vænget, han kom en Del hos Professor Valdemar Vedels Forældre paa Kriegersvej. Jeg kunde ikke lide hans Ansigt, der var noget luciferagtigt over det. I Halvfemserne var der et mægtigt Røre om noget Sladder, som Brandes bragte til Torvs om den afdøde Æventyrdigter. Det kom til en Polemik i Bladene mellem ham og Jonas Collin, Sønnesønnen af den gamle Jonas Collin. Brandes paastod blandt andet, at H. C. Andersen ligefrem skulde have afskyet Børn, at han ikke taalte at have dem hængende over sig og stirre sig op i Næseborene. Og at han paa sin 70 Aars Fødselsdag, i sin Leilighed i Nyhavn, skulde have samlet nogle tilfældige Sjøvere fra Gaden og bedt dem udbringe et Leve for den store danske Digter Hans Christian Andersen, medens han selv som ene Mand drak sin Skaal i Champagne. Men Jonas Collin rykkede sin gamle Ven til Undsætning og Brandes blev dukket og det eftertrykkeligt. Løs Kællingsladder var det naturligvis, naar det kom til Stykket, ikke andet. Brandes snakkede for meget. Nok har der altid været frit Slag paa H. C. Andersen som Menneske, men man maa jo ikke glemme, at han først og fremmest var en stor og dejlig Digter.

Som ung Pige gik jeg og lærte at male hos en ældre Frøken paa Classensvej. Hun var saa sjov. Hendes Livret var Koteletter i Smørsovs . . . — godt med Smør, saa det flyder ned om Hagen, sagde hun. Naa, jeg lærte altsaa at male hos hende, og jeg var selv mægtig stolt af mine Billeder, som jeg

hængte op overalt, hvor der var Plads i vores Lejlighed, selv i Pigeværrelset. En Dag kaldte min Far Marinemaleren Carl Locher ind og udbad sig hans Mening om mine Produkter. Locher boede ogsaa her i Ejendommen. — Tjæ, sagde Locher, det er jo meget nydeligt, men Kunst er det ikke! Drachmann derimod var begejstret, han sagde, der var Oplevelse i mine Billeder. Drachmann boede paa Etagen ovenover os, vi kunde høre, naar han kom hjem fra Gilde og kastede sine lange Støvler henad Gulvet. Bum der røg den første nok et Bum, der røg den anden. Han var festlig og fornøjelig, men han havde saadan en sjov pibende Stemme.

I min Egenskab af Malerinde kom jeg lidt i Forbindelse med Suzette Skovgaard, Datteren af P. C. Skovgaard, der jo var en af de første, der byggede i Rosenvænget. Da P. C. døde i Femoghalvfjerds, flyttede Suzette over hos Maleren Læssøe, der havde Villa ligeoverfor paa Rosenvængets Hovedvej. Senere, da hun blev voksen, flyttede hun op i „Dalen“ paa Østerbrogade, de laa der jo endnu i 80'erne, de lave Bygninger ved Siden af Rosendal, man ser Begyndelsen af dem yderst tilhøjre paa Købkebilledet. Her havde Madam Læssøe siddet paa Vinduesforhøjningen og kigget ud over sit lille lago de maggiore, nu blev en af Lejlighederne Atelier for Suzette og hendes to Malerveninder Edma og Elise, Døtre af henholdsvis Lorenz Frølich og Constantin Hansen.

Tua Kirsibar gancang
di situ Amalag.

Lorenz Frølich var forresten en Dattersøn af den lille Marki paa „Rosendal“. Som Dreng havde han leget i den store tuteinske Have, og som nittenaarig ung Mand udførte han et af sine første dekorative Arbejder paa Bestilling af Morfar'en: en Spejlramme med allegoriske Figurer: Lysalfernes Kamp med Sortalferne. Det Spejl hang i mange Aar i Salen paa „Rosendal“, nu er det havnet paa Kunstindustrimuseet.

Da jeg kendte Suzette, var hun flyttet ind paa Aggersborg i Classens Have. De gamle Tanter var døde og borte, og Onkel Christian vilde ikke bo her mere, da man opfyldte Aggersborg Sø og lagde Stenbro over de grønne Plæner. Men vi Unge syntes alligevel her var dejligt. Søen var blevet en herlig Mark med gule og hvide Pletter af Mælkebøtter og Bellis. Med lidt god Vilje kunde man nok drømme sig ude paa Landet, naar man laa under et Bøgetræ i Resterne af Classens Have.

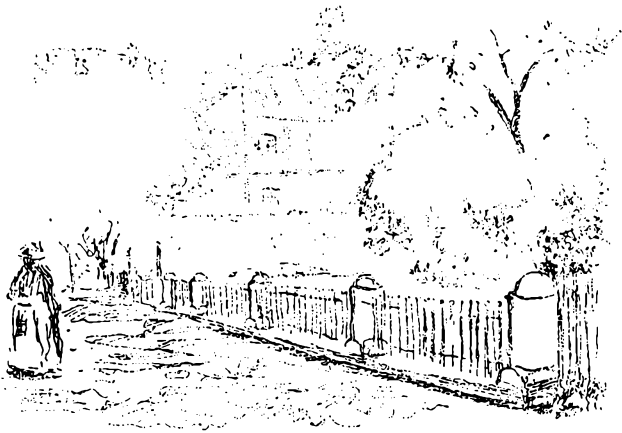
Sammen med Suzette tilbragte jeg mange Timer i Kikkertværelset paa Aggersborg, hvor hun havde siddet som Barn med Brødrene og Onkel Christian og kigget ud over Sundet og betragtet Livet paa Strandpromenaden, der førte ud til Kalkbrænderiet og de fattiges Dyrehave. Nu kunde vi se, hvordan de fyldte Frihavnen op og følge Nybygningernes kolde Gavle efterhaanden som de dukkede op over Trækronerne omkring os.

Ak ja, Østerbro var min Barndoms og Ungdoms Verden, den blev hele mit Liv. Her gik jeg som lille

Pige under Kastanierne langs Sortedamssøen, ad den forhenværende Kærlighedssti, til Frøken Moltkes Skole, der laa lidt længere nede i Østersøgade. Her sad jeg som gammel paa en Bænk under de samme Kastanier og fodrede Ænderne og Svanerne i Søen. Østerbro blev til Sten paa Sten. Og det var der jo ikke noget at gøre ved. Udviklingen krævede det, sagde man. „Rosendal“ forsvandt, „Det hvide Hus“, Heldts Beværtning, den sidste Rest af Classens Have, Aggersborg, „Rolighed“ lutter høje Huse blev tilbage, lange kolde Gader, Stenbro, Stenbro. Men det var dejligt at tænke paa, hvor yndigt landligt her havde været en Gang. Det var helt spændende at gaa ud og søge Steder, hvor man trods alt ikke havde kunnet kvæle et Minde.

Men gaa selv ud og find Minder! Naar nu Besøget her i det gamle Hjem er slut, tag saa først op paa Smedelinjen, der ligger som en Rest af de gamle Raveliner og Bastioner. Spasér under de skyggefulde Trækroner, der bøjer sig over Fæstningsgraven, og tænk paa, at saa dejligt var der ved Aggersborg dengang hele Østerbro endnu var en landlig Idyl. Eller gaa over i Østre Anlæg, hvor Resterne af den højtpriste Kirsebærgang lever i Stien langs Voldgraven, hvor El og Pil strækker deres krogede Stammer ud i det andemadsgrønne Vand. Saadan noget lignende som her har Stemningen vel været ved Sortedamssøen, da Kærlighedsstien laa som en hyggelig Promenade langs Siv- og Rørskoven. Og gaa saa ned i Rosenvænget til det, der er tilbage af

den store tuteinske Have. Ganske vist, den ligger som i en Gryde mellem høje Husgavle. Marstalsgades Stenkæmper hviler tungt over Melchior'enes dejlige Have. H. C. Andersens Bøgetræ er forsvundet under Stenbroen. Men Fru Heibergs røde Villa staar endnu paa Hjørnet af Næstvedgade og Strandboulevarden, indlemmet som den er under Finsen-Instituttet. Drewsens Villa kan I ogsaa finde, den ligger paa Hjørnet af Drewsensvej og Rosenvængets Hovedvej og ligner sig selv som den Gang Collin'erne samledes i Stuerne og H. C. Andersen kørte med lille Viggo i Legevogn paa Vejen udenfor. Rosenvængets Grus har knirket under Fødderne paa Fru Heiberg, Drewsens, Krieger, Collin'erne, Skovgaard'erne . . . ja Skovgaard'erne! Se deres Villa ved Siden af Drewsens paa Hovedvejen. Det er No. 27. Kig gennem Hækken ind i Haven. Diskret men nysgerrigt. Se Resterne af Udsmykningerne fra det gamle Aggersborg, der er havnet her i Rosenvænget hos Joachim Skovgaards Søn, Johan Thomas: de udskaarne Træhoveder, forestillende Karikaturer af 50ernes Universitetsprofessorer, hænger paa Villamuren. Sandstensornamenter og Havevaser, ogsaa fra Aggersborg, staar mellem Havens Rosenbede. Og endelig, naar I nu er i Rosenvænget, snyd Jer saa ikke for at standse op foran Rosenvængets Allé No. 46. Her er Gærdet foran Ingeniør Carocs Villahave dannet af Sandstenspiller, som man tydeligt kan se har været indbyrdes forbundet med Kæder. Stryg med Haanden over Sandstenen — Ingeniøren tilgi-

Pillerne fra det gamle kongl. Teater, nu Rosenvangelsh. Pl. 46

ver Jer nok — og tænk paa, at ved en af disse Piller, der dengang omgærdede Pladsen foran det gamle kongelige Teater, stod en Septemberdag i 1813 en lang kejtet, men brændende ærgerrig Odensedreng. Han støttede sin fattige Bylt mod Pillen — maaske netop den I har valgt at betragte — foldede sine Hænder og bad til Gud om at blive en god Skuespiller. Hvad han jo altsaa ikke blev, men dermed havde Vorherre som bekendt sin ganske bestemte Hensigt.

Gaa bagefter op paa Østerbrogade, i Købkes Østerbromotiv, som det nu ser ud. Hvor Danckerts lille rødtagede Gartnerhus laa paa Hjørnet ved Søen, knejser nu en højmoderne Ejendom med

skraatstillede Vinduer og Silkeundertøjsudsalg i Butikken i Stuen. Der er Fodgængerovergang fra Dosseringen over til „Rosendal“, hvoraf der kun er tilbage en Mindeplade over Indgangsdøren til en høj Boligkolos i 90ernes almindelige Bygningsstil. Der hvor Vinden viftede i Sølvpoperne paa Købekbilledet, kan man nu købe Visitkager hos „Aux petits fours“. Heldts Beværtning er vejet for et Rodekontor, og „Det hvide Hus“ paa det modsatte Hjørne lyser endnu hvidt, omend i en anden Skikkelse end i Rosenkildes Dage, nu rummer den moderne Bygning Lokaler for Sparekassen for København og Omegn.

Sæt Jer tilsidst paa en Bænk under Kastanierne nede ved Lago Maggiore. Betragt Søen som den ligger nu og giv mig Ret i, at den kunde være langt kønnere. De kedelige regelmæssige Skraaninger burde ommodeleres, Søbredden beplantes med Siv og Rør og omgives af hyggelige, krogede Stier gennem grønt Anlæg. Det hele kunde blive et Parkomraade i Smag med Østre Anlæg og Ørstedsparken, et virkeligt smukt og idyllisk Billede saadan som det jo har været en Gang.

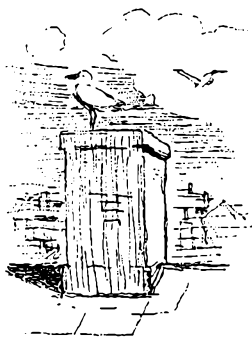
Tænk, hvor der kunde blive hyggeligt ved den gamle minderige Sortedamssø! —

*

Tante Sofie nikker afsluttende, trækker sit hvide, frynsede Uldschawl tættere om de spinkle Skuldre og læner sig tilbage i Stolen paa Elfelt-fotoet. Hun

sidder som før, tavs og smilende. Solen skinner ind gennem de smaarudede Vinduer. Støvet danser i Lysstriberne paa de dunkelrøde Klunkeportierer. Bronzeuret paa Bogskabet falder i Slag: Klokken er over Visittid.

Og vi forlader det gamle Hjem og begiver os op paa Østerbrogade, hvor Maagerne rider surfriding paa Blæsten, der kommer susende ude fra Sundet og Frihavnen, hen over de grønne Taarne ved Willemoesgade.

Tidligere udkom:
Harry Kaae
PRINSESSESTIEN

Tegninger af Knud Mühlhausen
København 1945
(Udsolgt)

Harry Kaae
AMAGERREJSE
Tegninger af Knud Mühlhausen
København 1945
